

HALLINGTREFF 2025

Tilstandsvurdering av vannledninger med ultralyd

Hvordan har vi det?

Asset management

Dummy Run

Ultra sound

Tsunami i slow motion

Inline inspection

Condition based management

Inertial Measuring Unit (IMU)

Leaching

Lanseringskum

ASSET MANAGEMENT

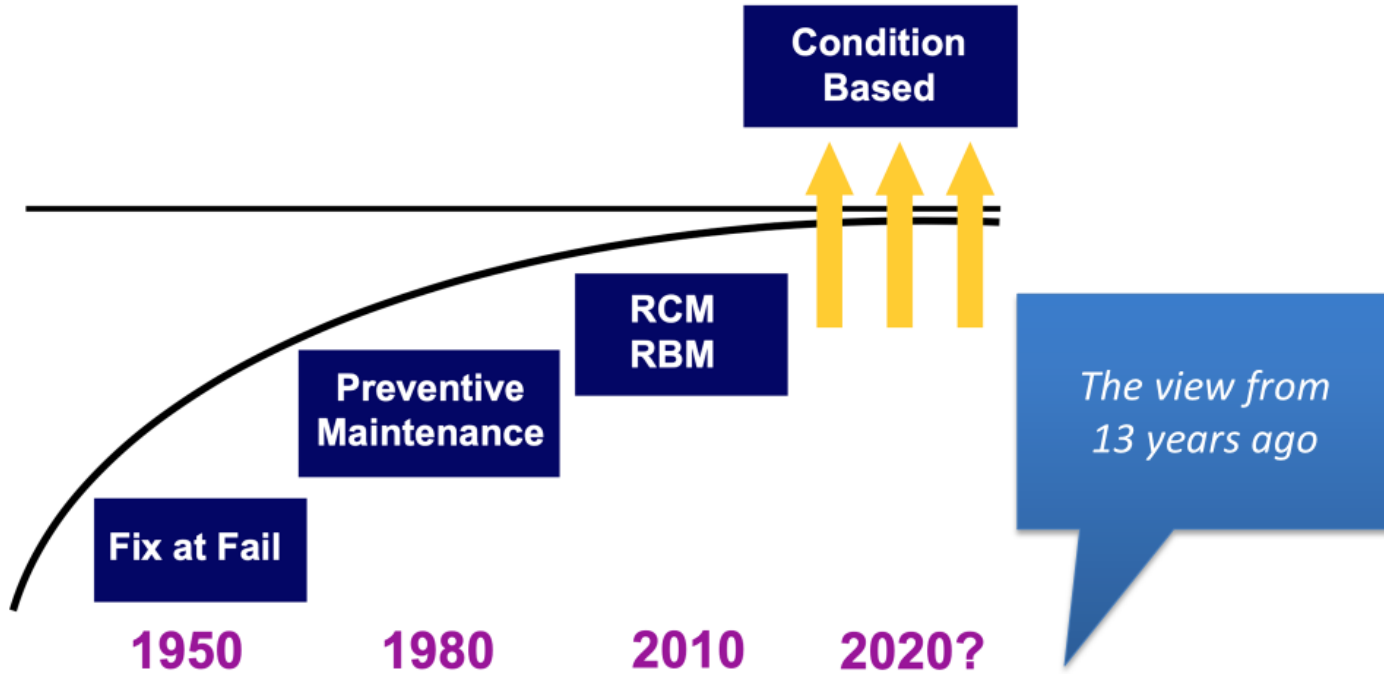

Styringsystemer for forvaltning av anlegg og verdier

Vedlikehold

Performance Improvement

Source: L. van Dongen 2011

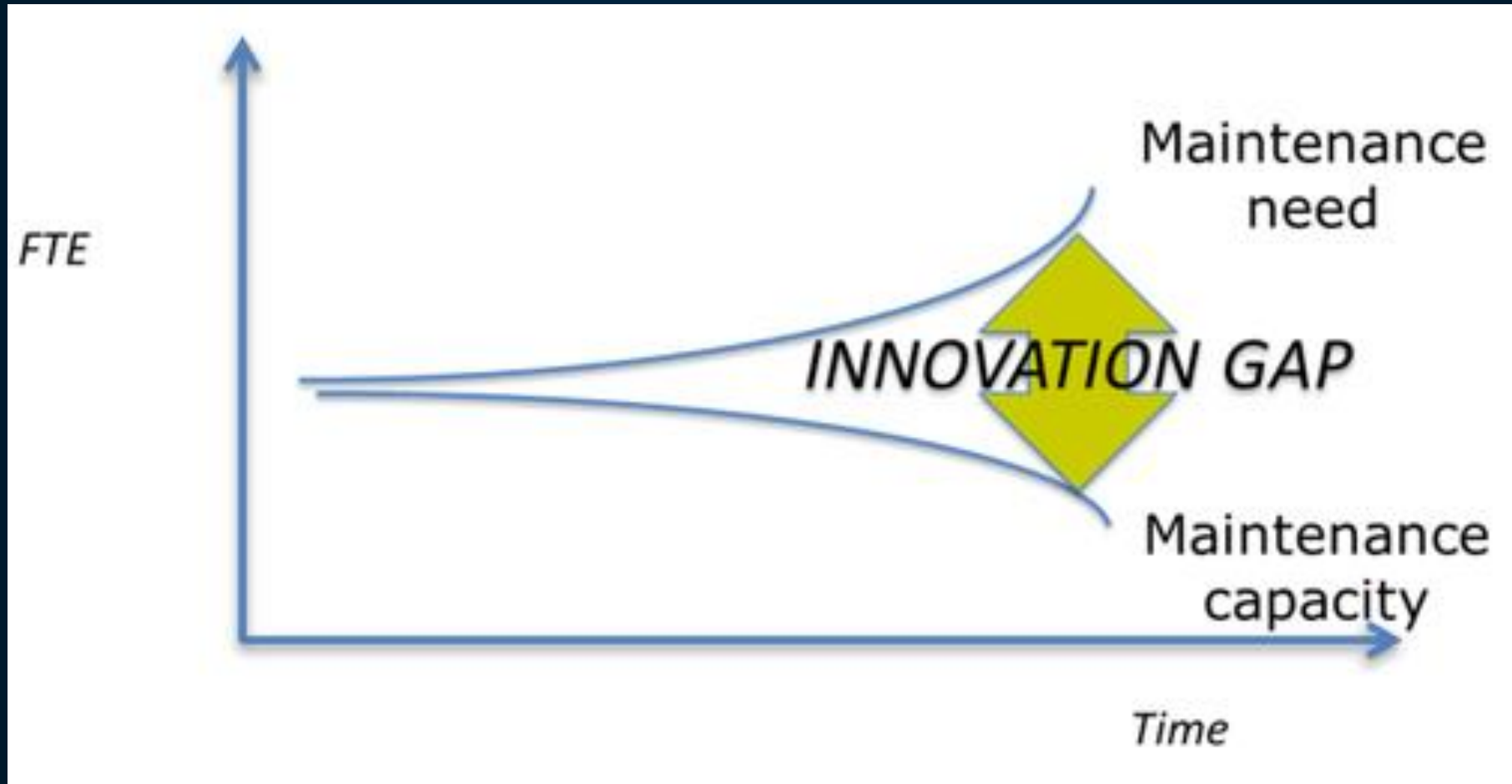
Tilstandsbasert vedlikehold

Risikobasert vedlikehold

Periodisk vedlikehold

Korrektiv vedlikehold

TSUNAMI | SLOW MOTION

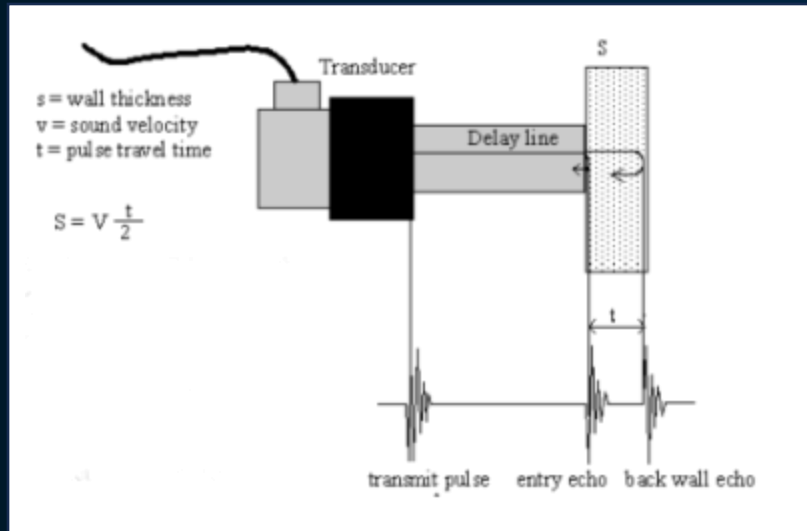
INLINE INSPECTION

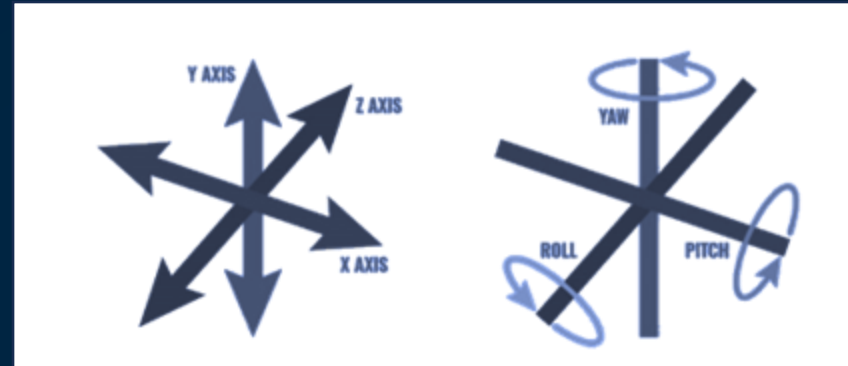
Of underground pressure pipelines

ACQUARIUS SENSORS

ULTRA LYD SENSOR

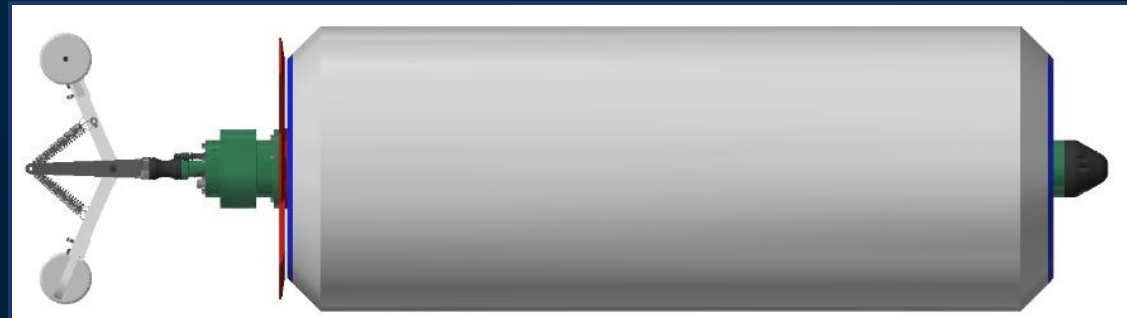
INERTIAL MEASURING UNIT (IMU)

ODOMETRY WHEELS

HYDROPHONE

MAGNETIC FIELD WAVE

- ✓ **Mange km i en operasjon / dag;**
- ✓ Rengjøring og inspeksjon av trykkledninger for vann og avløp;
- ✓ Ikke destruktiv tilstandsvurdering;
- ✓ AC | PCCP | DI | CI | PVC | PE | HDPE | SS | CS | BWP ;
- ✓ Diameter > DN200 (opptil DN 1200)
- ✓ Dimensjonsendring & 90° bend
- ✓ Utprøvd teknologi, > 125 prosjekter

INSPECTION

- ✓ Mange km i en operasjon / dag;
- ✓ **Rengjøring og inspeksjon av trykkledninger for vann og avløp;**
- ✓ Ikke destruktiv tilstandsvurdering;
- ✓ AC | PCCP | DI | CI | PVC | PE | HDPE | SS | CS | BWP ;
- ✓ Diameter > DN200 (opptil DN 1200)
- ✓ Dimensjonsendring & 90° bend
- ✓ Utprøvd teknologi, > 125 prosjekter

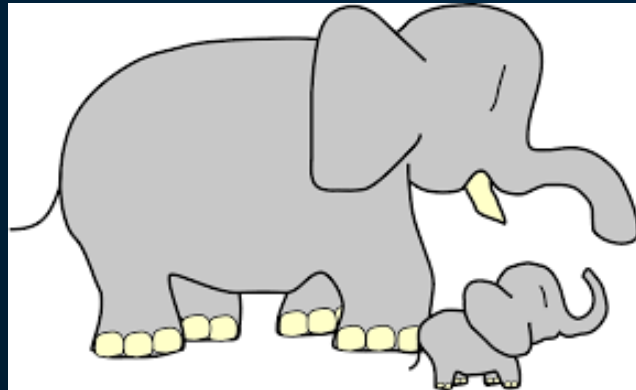

- ✓ Mange km i en operasjon / dag;
- ✓ Rengjøring og inspeksjon av trykkledninger for vann og avløp;
- ✓ **Ikke destruktiv tilstandsvurdering;**
- ✓ AC | PCCP | DI | CI | PVC | PE | HDPE | SS | CS | BWP ;
- ✓ Diameter > DN200 (opptil DN 1200)
- ✓ Dimensjonsendring & 90° bend
- ✓ Utprøvd teknologi, > 125 prosjekter

- ✓ Mange km i en operasjon / dag;
- ✓ Rengjøring og inspeksjon av trykkledninger for vann og avløp;
- ✓ Ikke destruktiv tilstandsvurdering;
- ✓ **Abestsement, beton, støpejern, duktil, stål, PVC, PE, PP**
- ✓ Diameter > DN200 (opptil DN 1200)
- ✓ Dimensjonsendring & 90° bend
- ✓ Utprøvd teknologi, > 125 prosjekter

- ✓ Mange km i en operasjon / dag;
- ✓ Rengjøring og inspeksjon av trykkledninger for vann og avløp;
- ✓ Ikke destruktiv tilstandsvurdering;
- ✓ AC | PCCP | DI | CI | PVC | PE | HDPE | SS | CS | BWP ;
- ✓ **Diameter > DN200 (opptil DN 1200)**
- ✓ **Dimensjonsendring & 90° bend**
- ✓ Utprøvd teknologi, > 125 prosjekter

Project references list for

Kjeldaas Date: 7-2-2024
Attn to. Hendrik Panman Revision: 0.0

WATERSCHAPSBEDRIJF (ER)

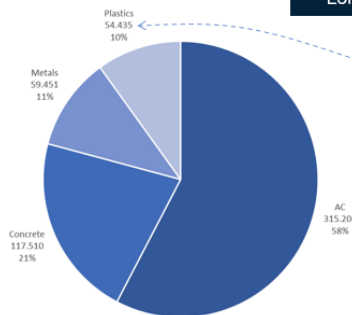
Location Diameter [mm] Material (mean)

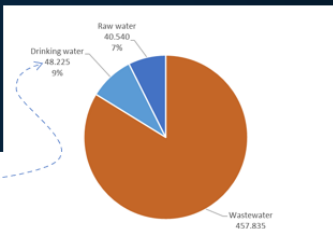
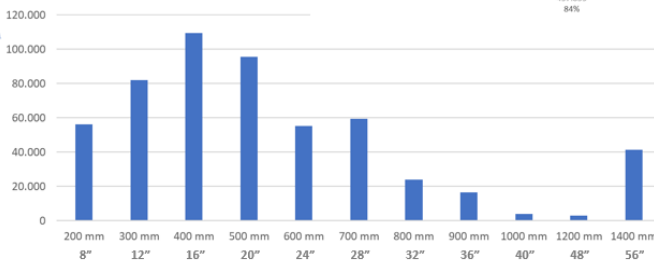
Tried & Tested

4 years of commercial projects

- Number of projects: 160
- Total length: >540 km / >335 miles
- Average inspection length: 3,5 km / 2.2 miles
- Longest inspection run: 21,6 km / 13.4 miles

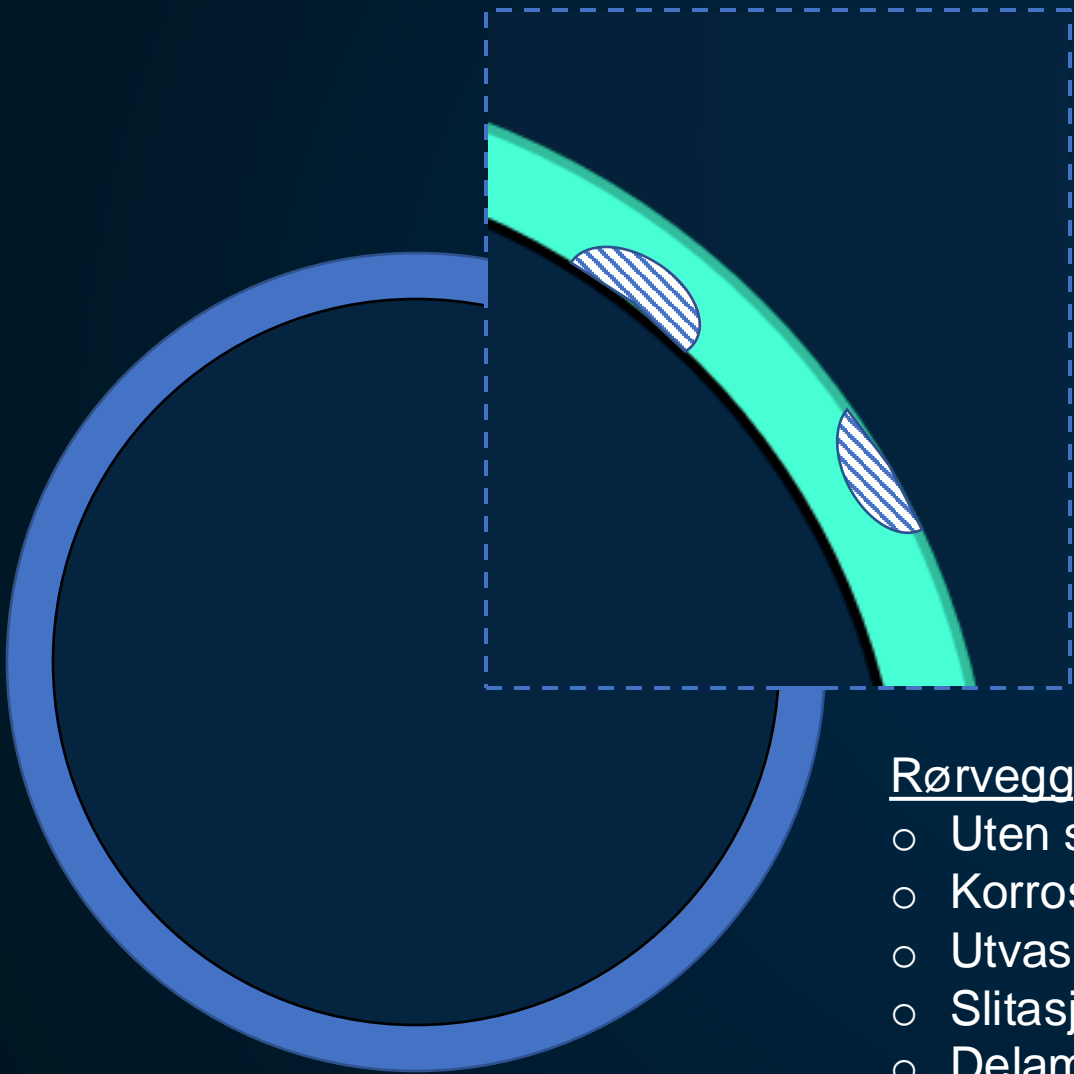
length in meters

- ✓ Mange km i en operasjon / dag;
- ✓ Rengjøring og inspeksjon av trykkledninger for vann og avløp;
- ✓ Ikke destruktiv tilstandsvurdering;
- ✓ AC | PCCP | DI | CI | PVC | PE | HDPE | SS | CS | BWP ;
- ✓ Diameter > DN200 (opptil DN 1200)
- ✓ Dimensjonsendring & 90° bend
- ✓ **Utprøvd teknologi, > 160 prosjekter**

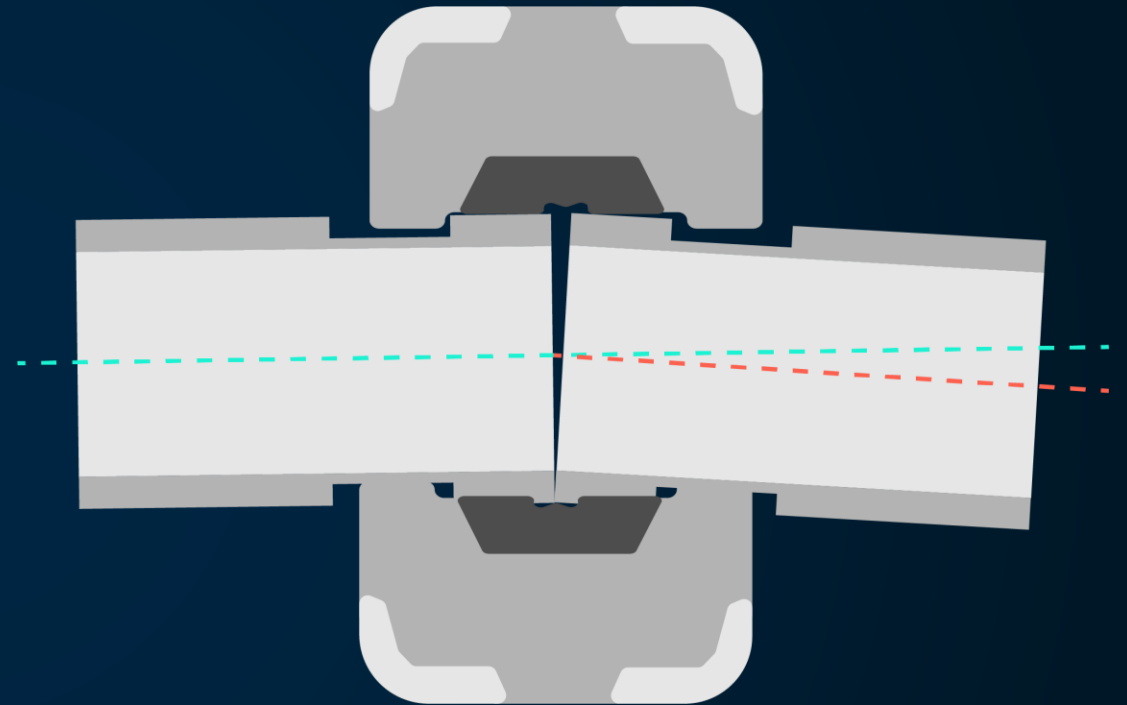

HVA MÅLES

Rørvegg

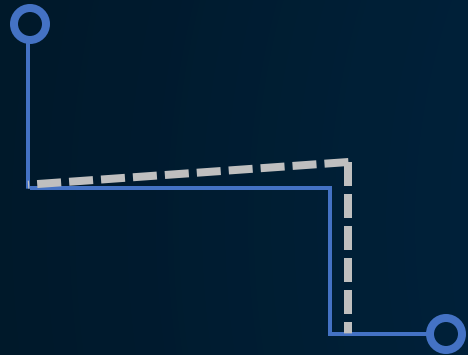
- Uten skader
- Korrosjon (metaler)
- Utvasking (Asbestsement)
- Slitasje/skader
- Delaminering

Rørskjøter

- Vinkelendring
- Brekke åpning

I TILLEGG MÅLES

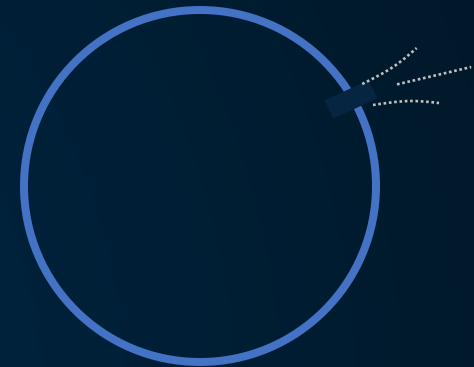
- XYZ-kartlegging

- Ovalitet - sirkulær

- Deformasjon i lengderetning

- Lekkasje

- Luftlommer
- Sedimenter

Deteksjon av utvasking sement i AC ledninger “leaching”

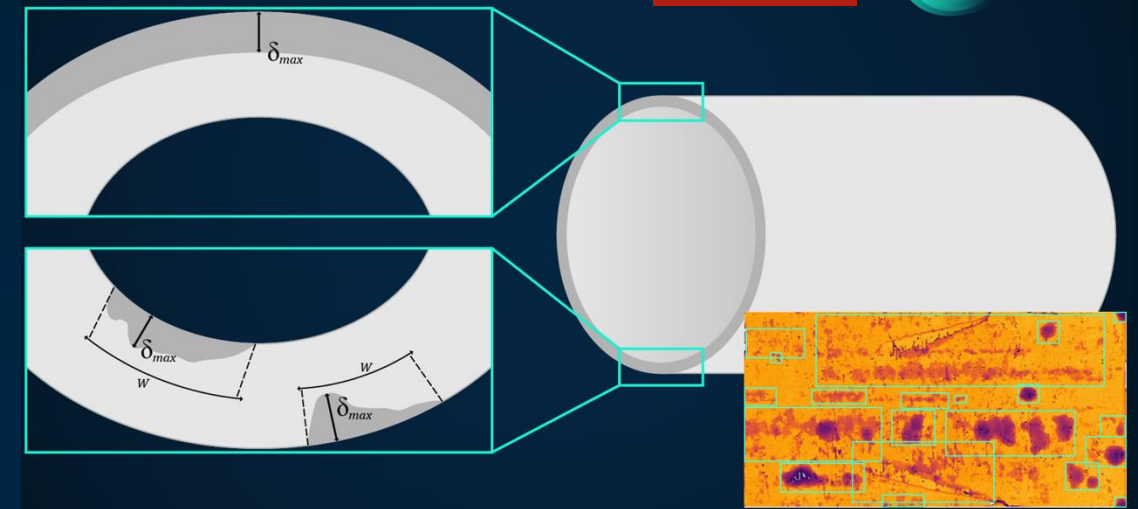
Kjeldaaas

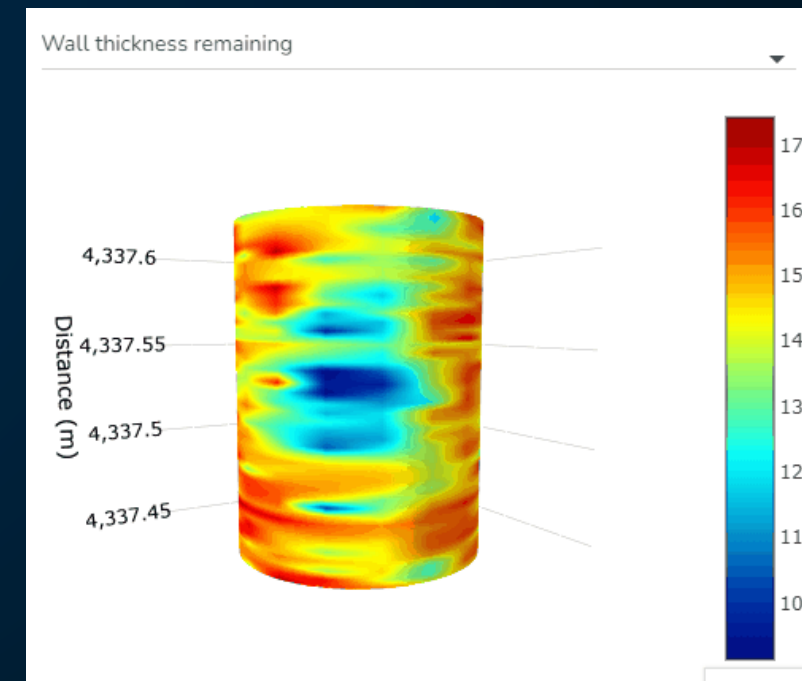
Eldre asbestsementrør, eksponeres spesielt vann med lavere pH, utløser utvasking av kalsium.

Viktig:

Utvasking fjerner ikke veggtykkelse, men gjør veggen svakere.

Eksempel

3 TRINN FOR Å REDUSERE RISIKO

1

Rengjøring

2

Dummy Run

3

Inspeksjon

Hastighet   1000 m → 45 min
                  5000 m → 4 timer

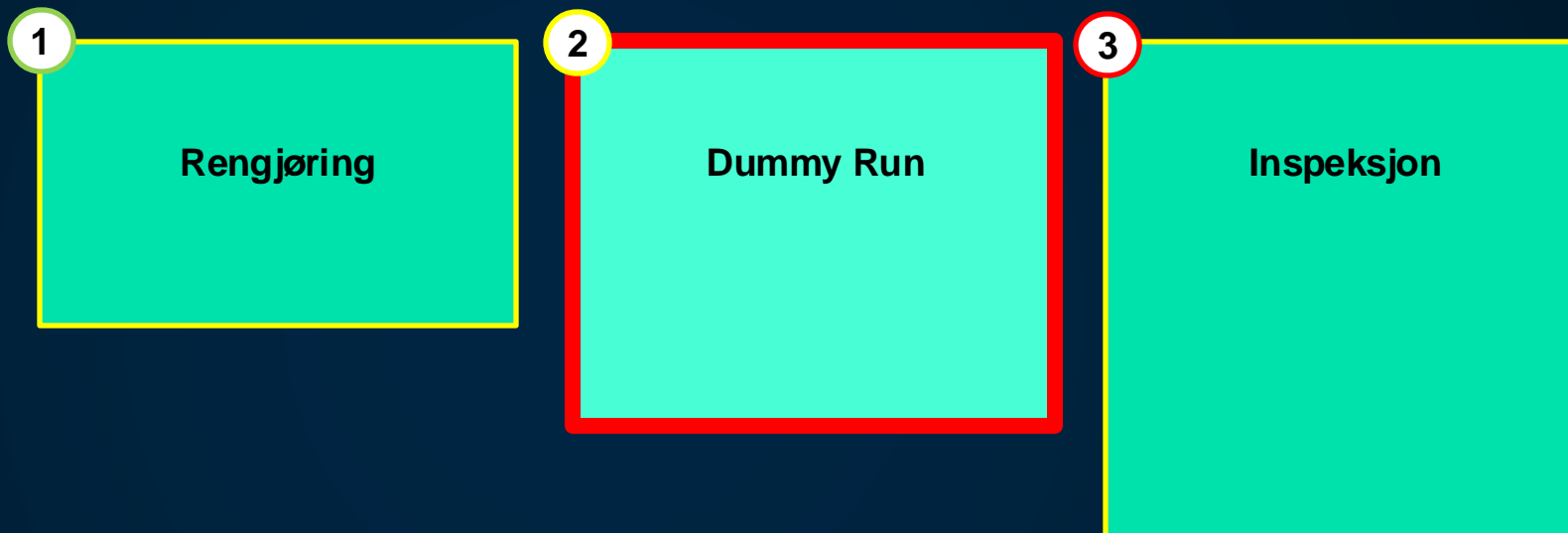

Renseplugg i mottakskum

3 TRINN FOR Å REDUSERE RISIKO

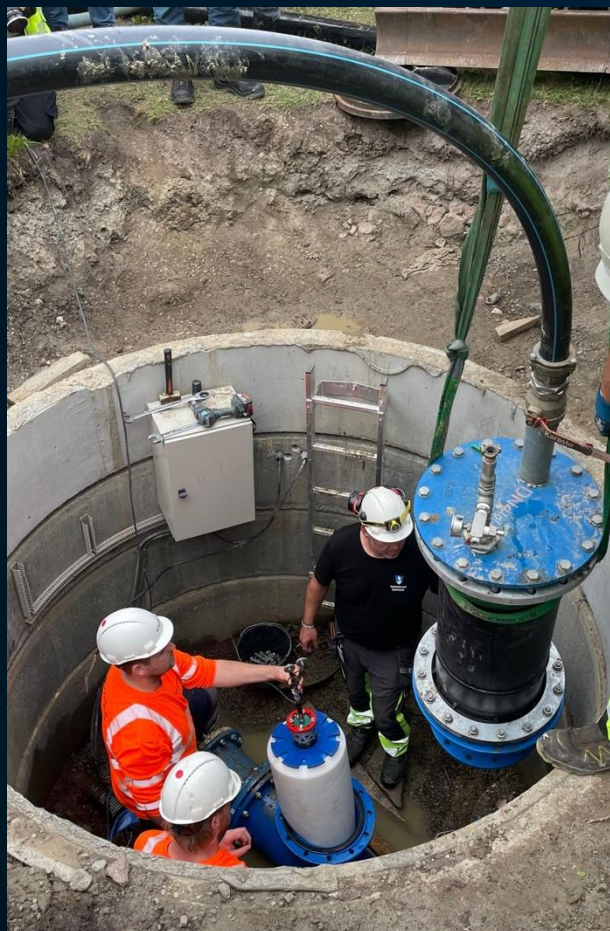
Hastighet: 0,4 m/sec
1000 m → 45 min
5000 m → 4 timer

3 TRINN FOR Å REDUSERE RISIKO

1

Rengjøring

2

Dummy Run

3

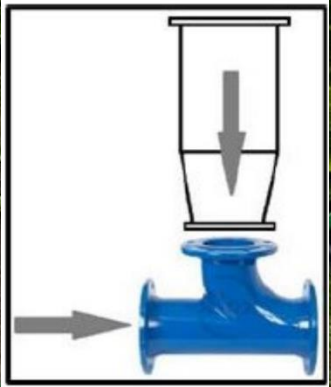
Inspeksjon

Hastighet   1000 m → 45 min
                  5000 m → 4 timer

Flense-T / bypass

Sluseventil

TRACKING ACQUARIUS

søker

sporer

Tracker

Kjeldaaas

Acquarius i mottakskummen

FORBEREDENDE ARBEIDER

Lanseringskum

Mottakskum

Flere mellomkummer

Før

LANSERINGSKUM

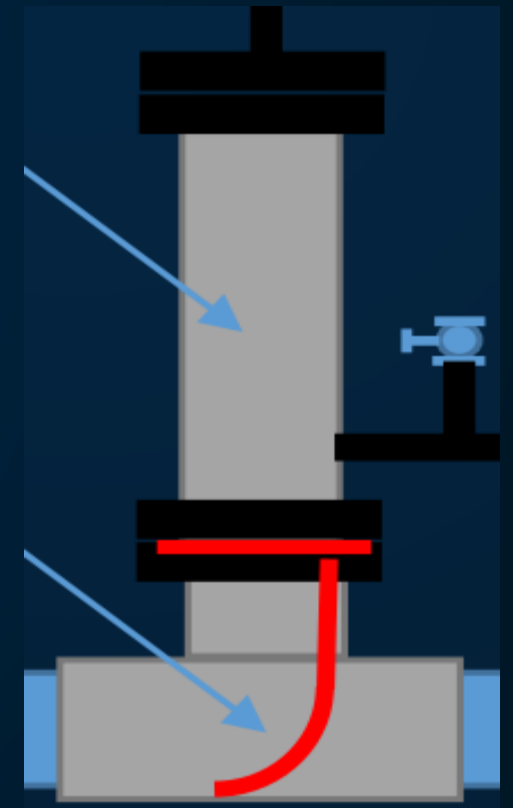
Etter

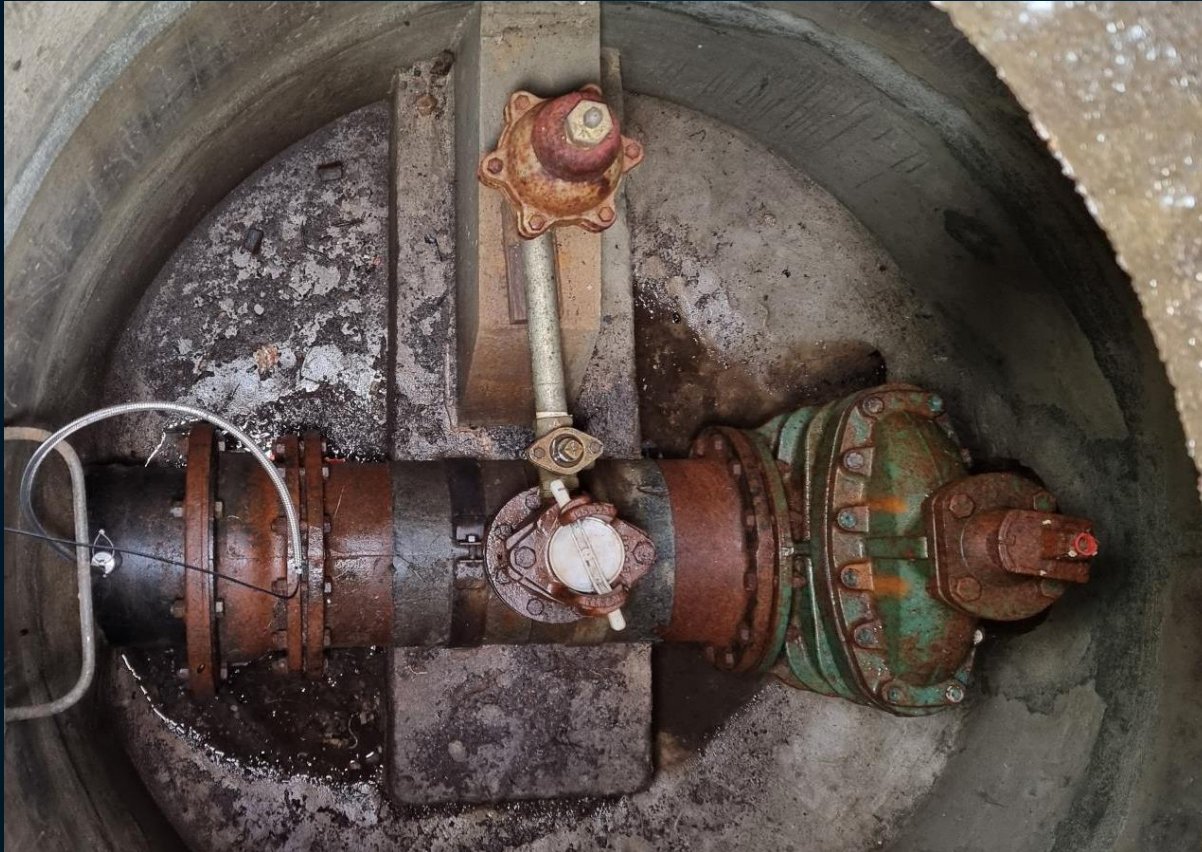
FORBEREDENDE ARBEIDER

MOTTAKSKUM

- ✓ Funksjon lufteventiler
- ✓ Sluseventilene helt åpen

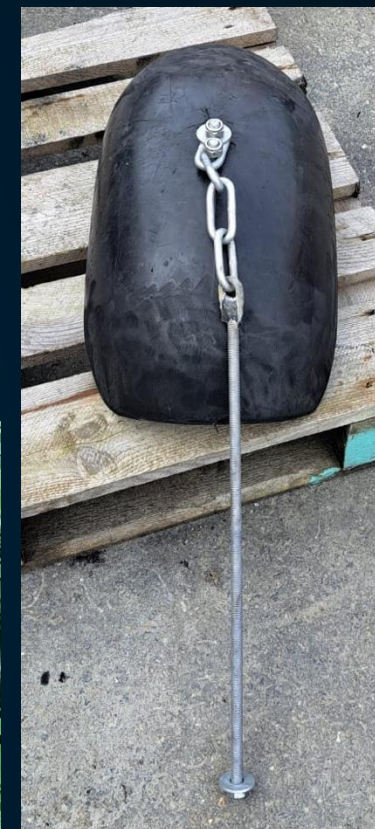
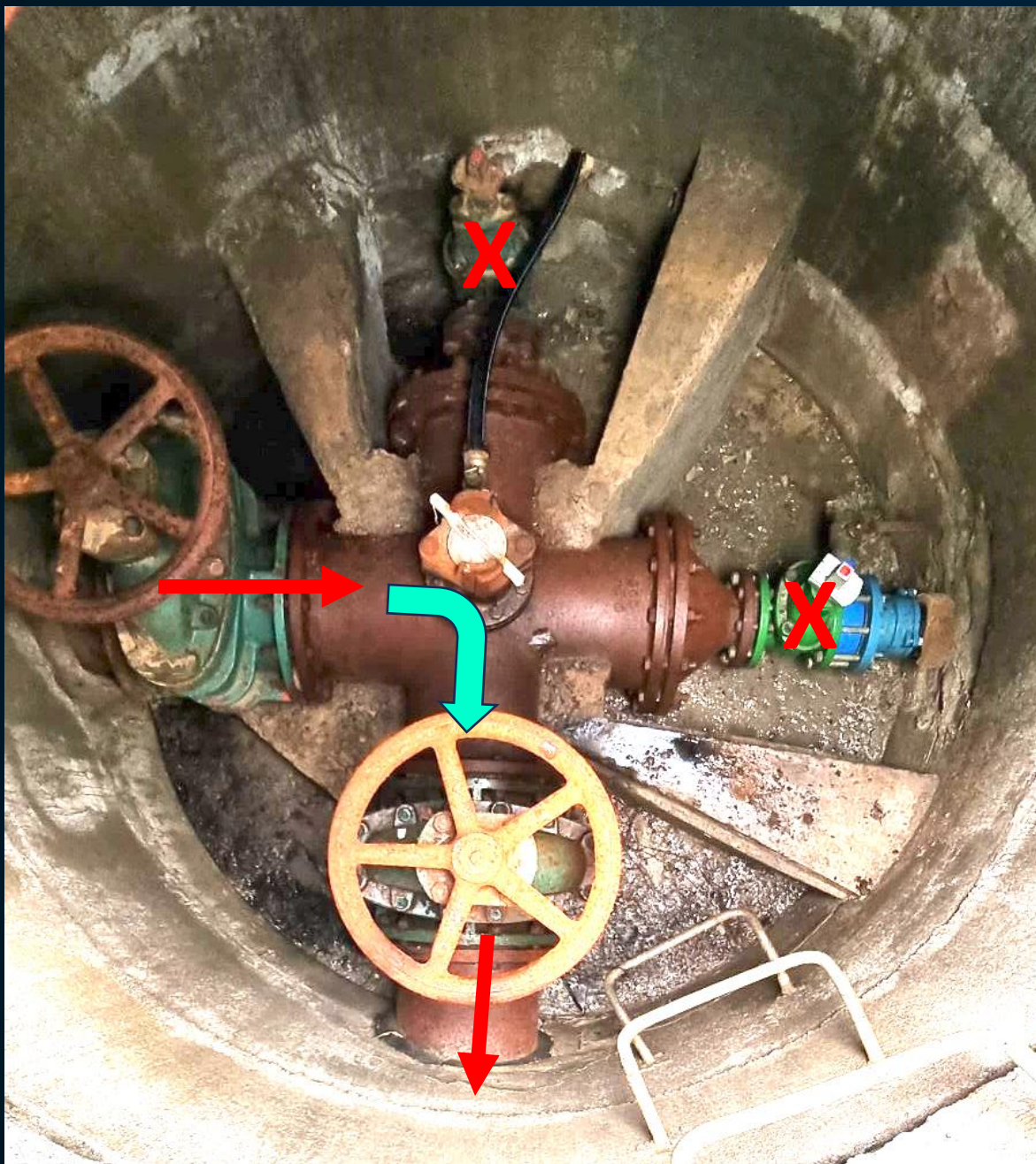
FORBEREDENDE ARBEIDER

UTSKIFTING SLUSEVENTIL

KUM SANDVIKEN

Holmestrand
kommune

Kjeldaas

VANNAVSTENGING l.f.m tilstandsvurdering hovedvannledning strekning Berger - Vammen

MANDAG 10. juni kl 09:00 – kl 16:00

ONSDAG 12. juni kl 09:00 – kl 16:00

Dere mottar dette infobrevet med bakgrunn i at deres bolig er direkte tilknyttet hovedvannledningen fra Blindevann, strekning Berger – Vammen. I uke 24 vil det bli utført en tilstandsvurdering av strekningen med ultralyd. Dette er en ny metode hvor et måleinstrument blir ført inn i vannledningen og hvor vannstrømmen transporterer måleinstrumentet. Måleresultatene gir grunnlag for å vurdere restlevetid av ledningen.

I forbindelse med disse arbeidene blir det vannavstengning på mandag 10. juni mellom kl 09:00 og kl 16:00. På denne dagen blir ledningen rengjort med en plugg og blir ledningen lokalisert.

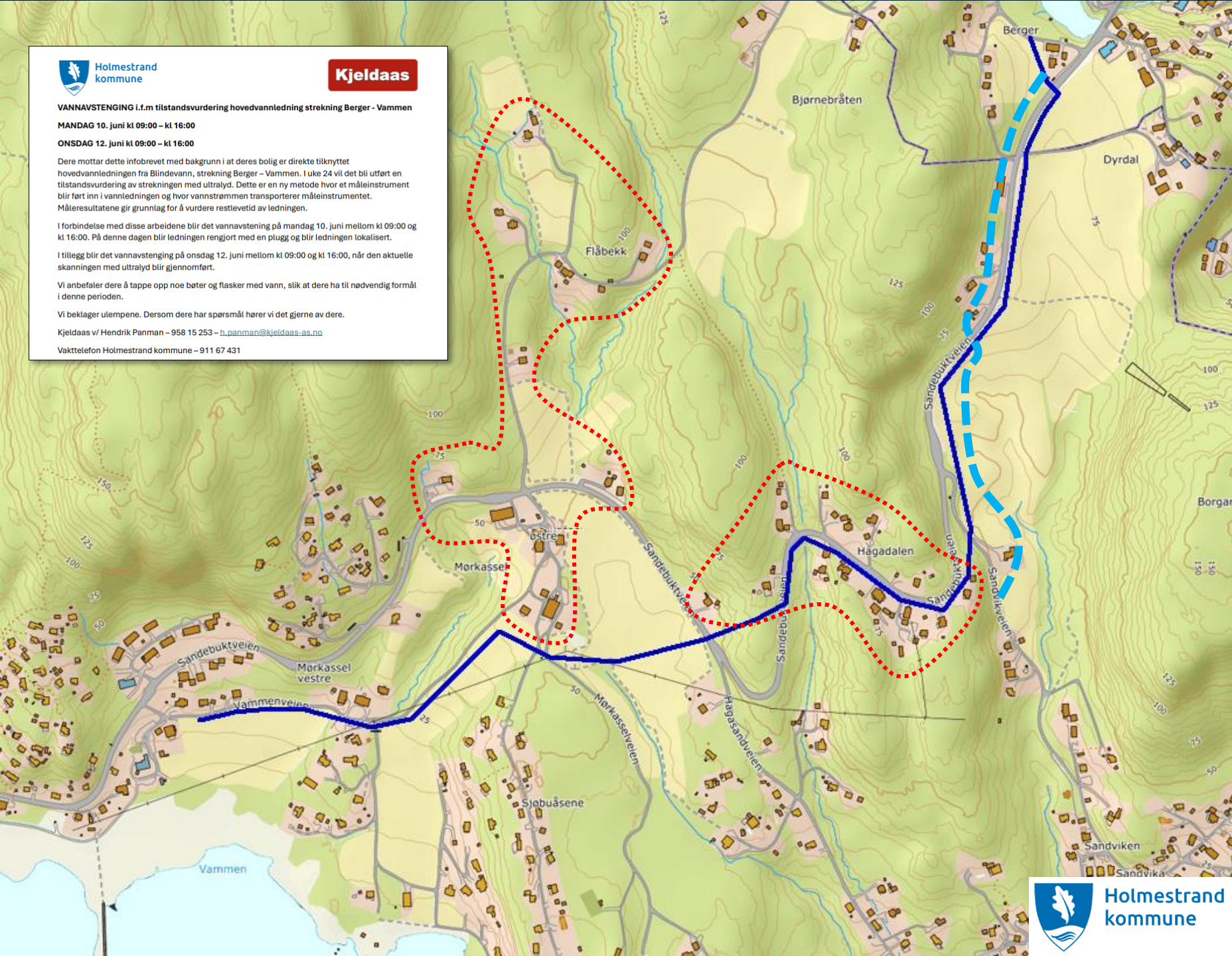
I tillegg blir det vannavstengning på onsdag 12. juni mellom kl 09:00 og kl 16:00, når den aktuelle skanningen med ultralyd blir gjennomført.

Vi anbefaler dere å tappe opp noe bøter og flasker med vann, slik at dere ha til nødvendig formål i denne perioden.

Vi beklager ulempene. Dersom dere har spørsmål hører vi det gjerne av dere.

Kjeldaas v/ Hendrik Panman – 958 15 253 – h.panman@kjeldaas-as.no

Vakttelefon Holmestrand kommune – 911 67 431

- ✓ 1000 m Provisorisk vann
- ✓ 20 husstander uten vann
- ✓ 2 sidig forsyning

Holmestrand
kommune

✓ 1000 m Provisorisk vann

Kjeldaaas

Primus Line Overland

PE

Inspeksjon Holmestrand

Info før inspeksjonen:

- Vannledning
- Duktil støpejern m sementforing
- DN300
- 2185 meter

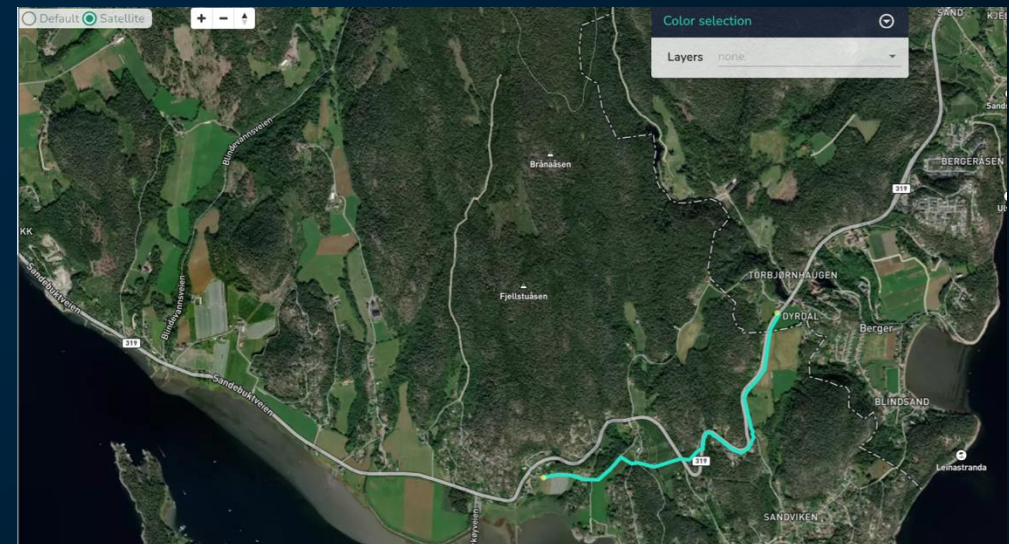

REPORT HIGHLIGHTS

Utdrag inspeksjonsrapporten

Tema:

- **Generell informasjon**
- XYZ-mapping
- Vinkelendringer og bredde rørskjøter
- Veggtykkelse
- Utvasking i asbestsement
- Øvrige

DIAMETER

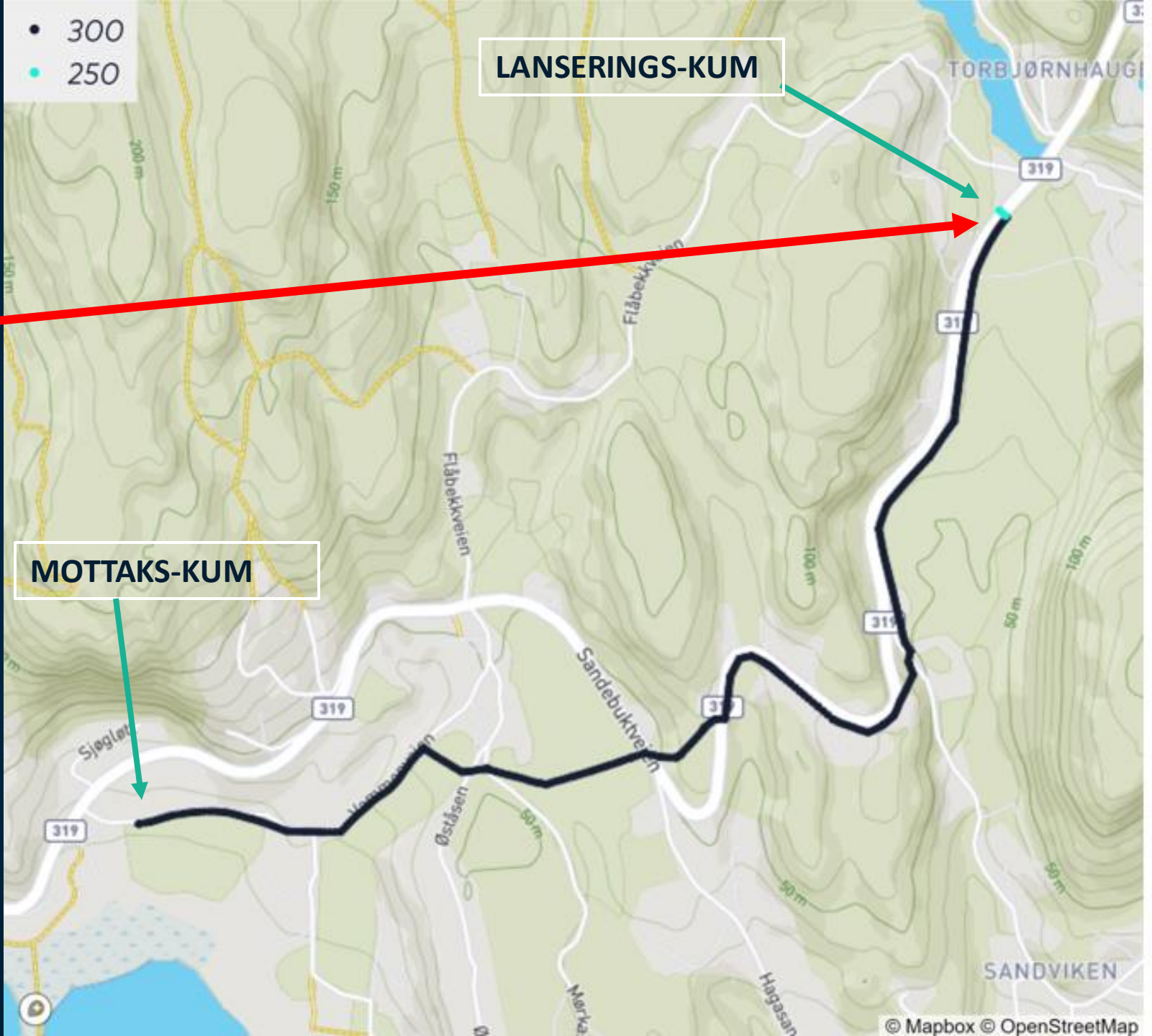
DN250 – første 20 meter

DN300 - resterende

- 300
- 250

LANSERINGS-KUM

MOTTAKS-KUM

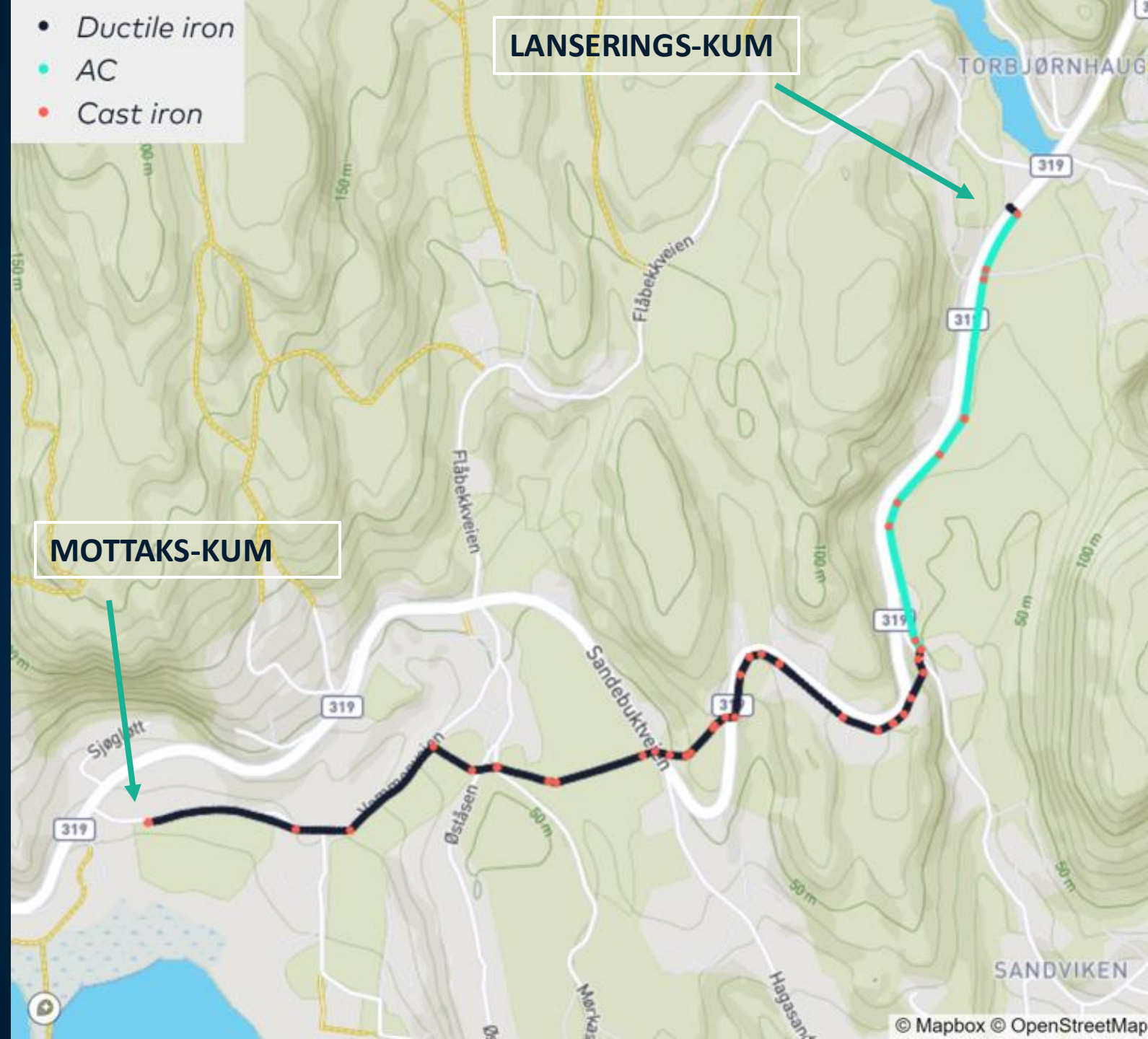

MATERIAL

- **STØPEJERN** (ingen foring): første 20 meter
- **ASBESTSEMENT***: neste 705 meter
- **DUKTILSTØPEJERN med SEMENTFORING**: Frem til mottakspunktet
- **STØPEJERN**: hovedsakelig bend

* Tilstedeværelsen av asbestsement var ukjent

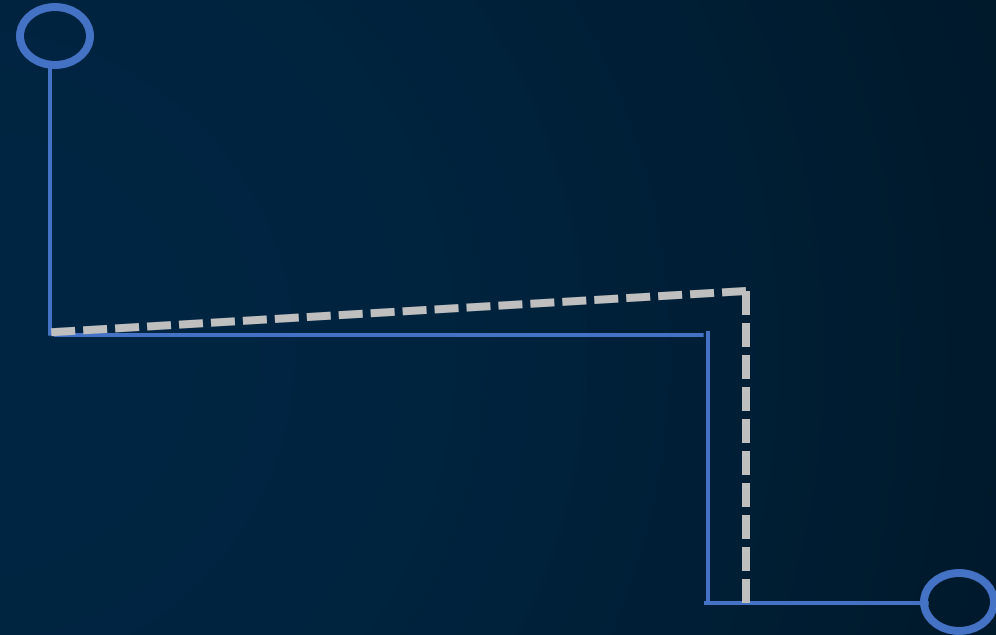

REPORT HIGHLIGHTS

Tema:

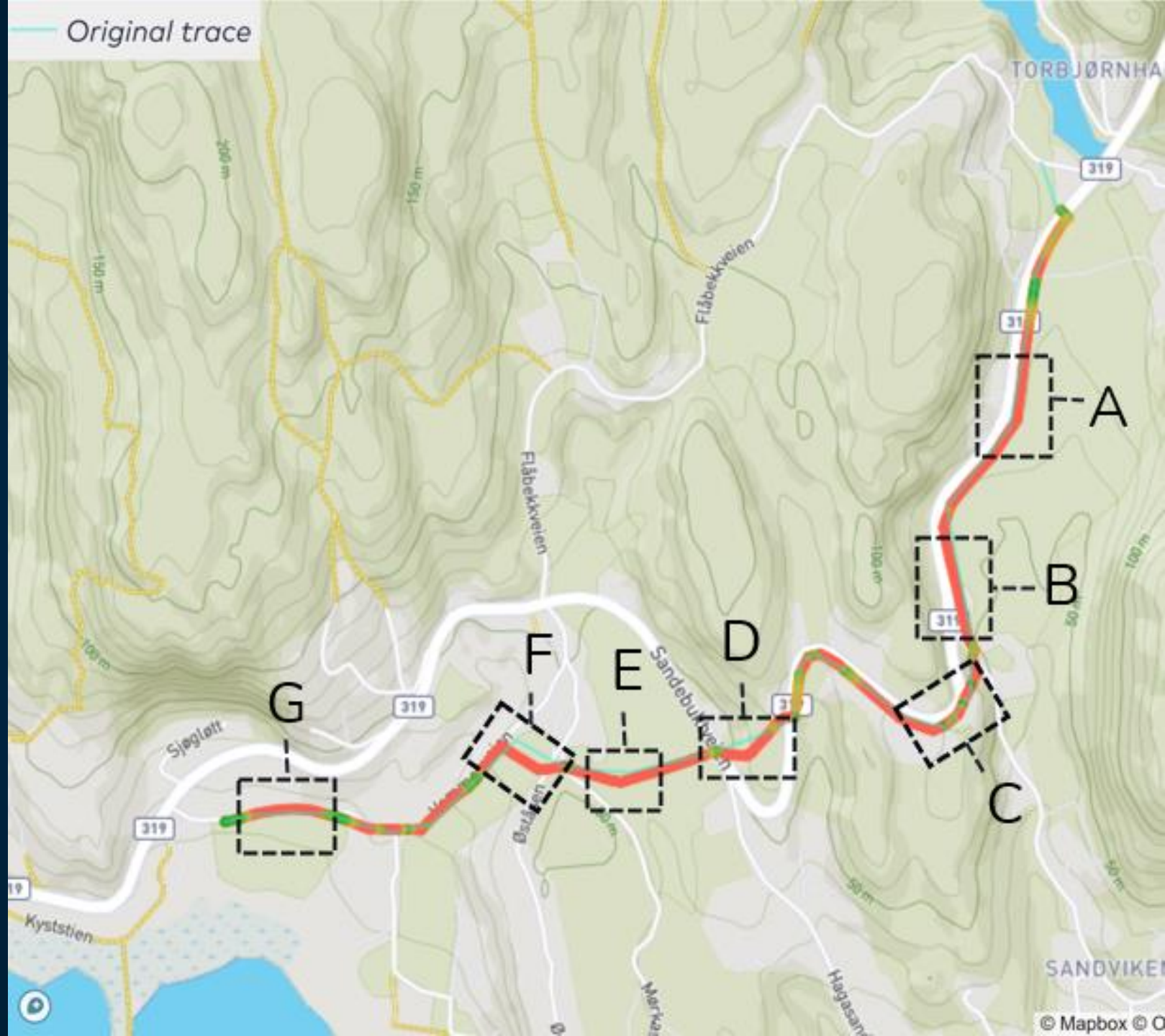
- Generell informasjon
- **Lokalisering XYZ**
- Vinkelendringer og bredde rørskjøter
- Veggtykkelse
- Utvasking i asbestsement
- Øvrige

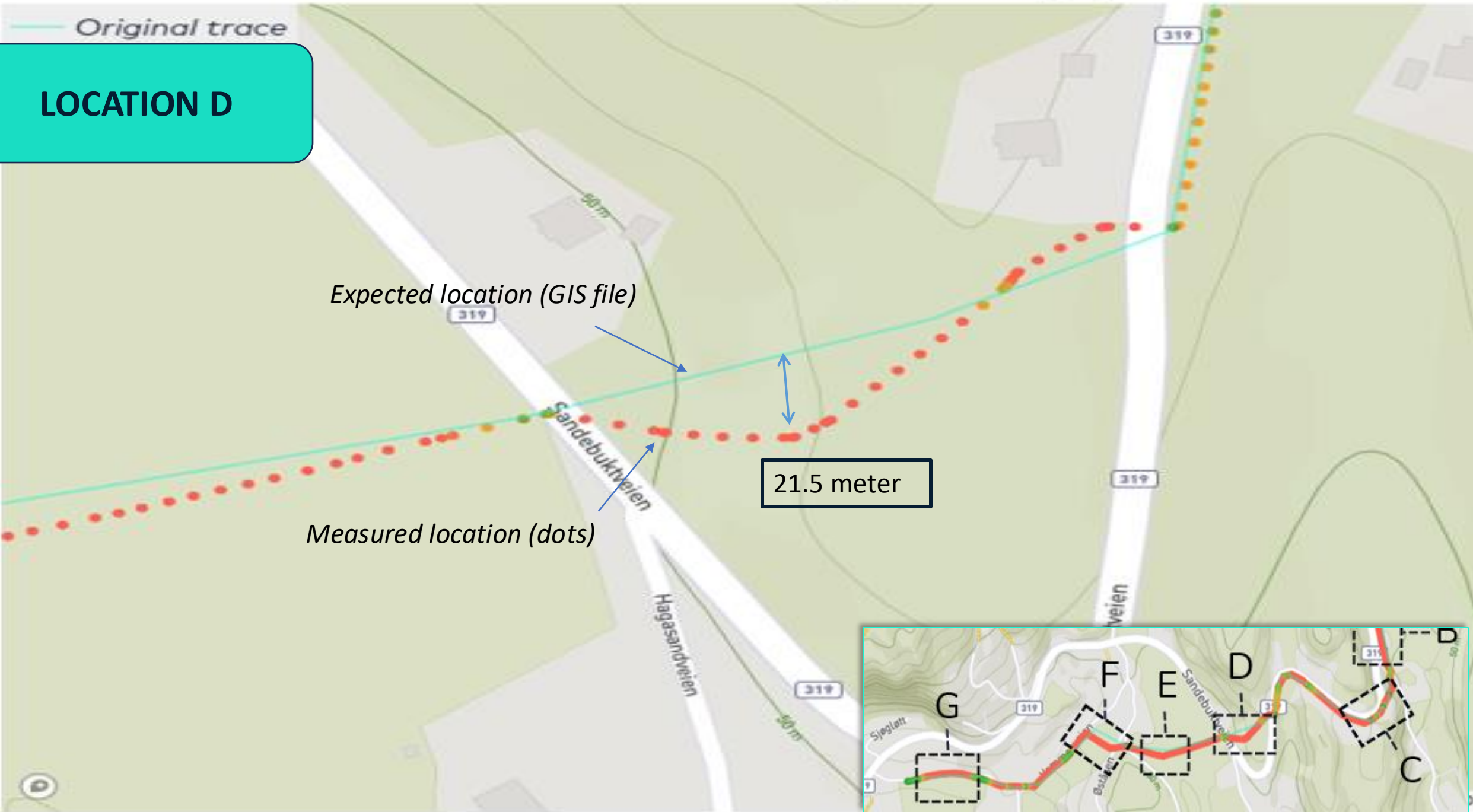
LOKALISERINGS-AVVIK

Sju (7) signifikante
lokaliseringsavvik er observert

LOCATION D

Original trace

LOCATION F

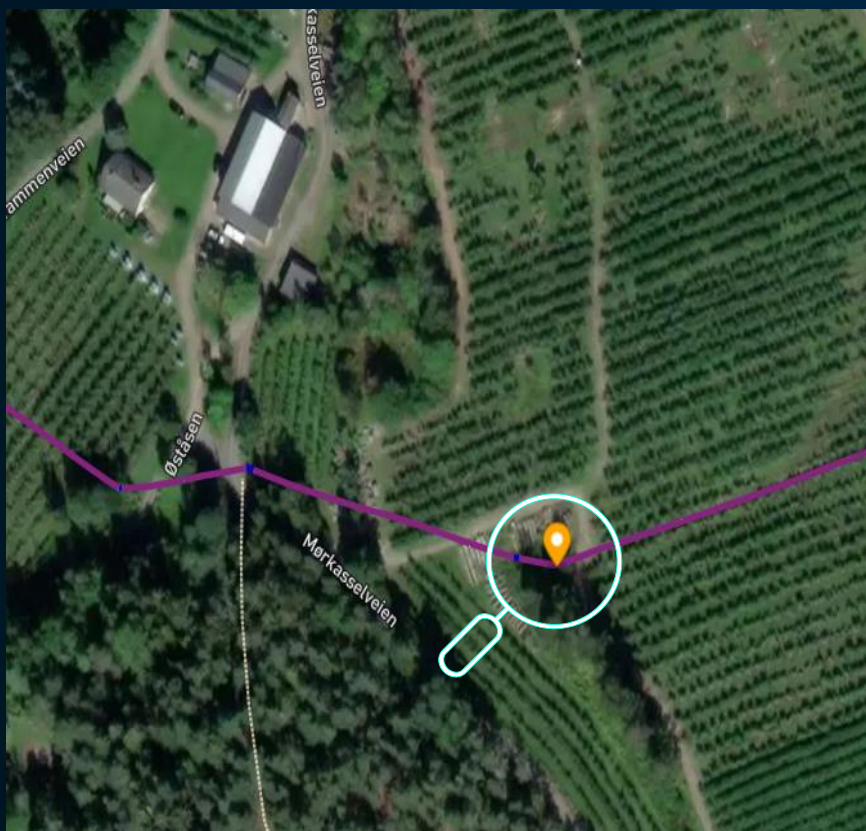
Tema:

- Generell informasjon
- Lokalisering XYZ
- **Vinkelendringer og bredde rørskjøter**
- Veggtykkelse
- Utvasking i asbestsement
- Øvrige

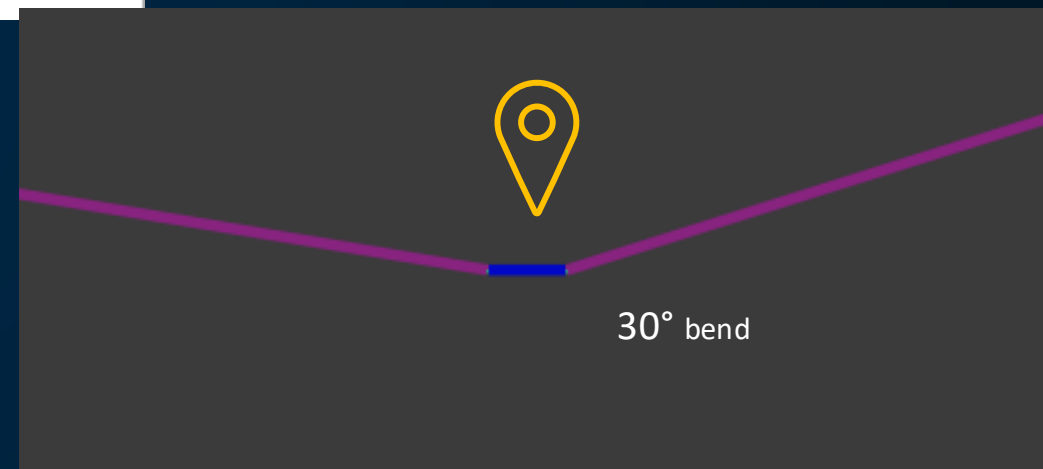
BEND

Eksempel

INFORMATION	
Distance (m)	1505.27
Pipe part type	Bend
Materials	Cast iron
Length (m)	0.41
Longitude	10.358348625
Latitude	59.535330985

Kjeldaas

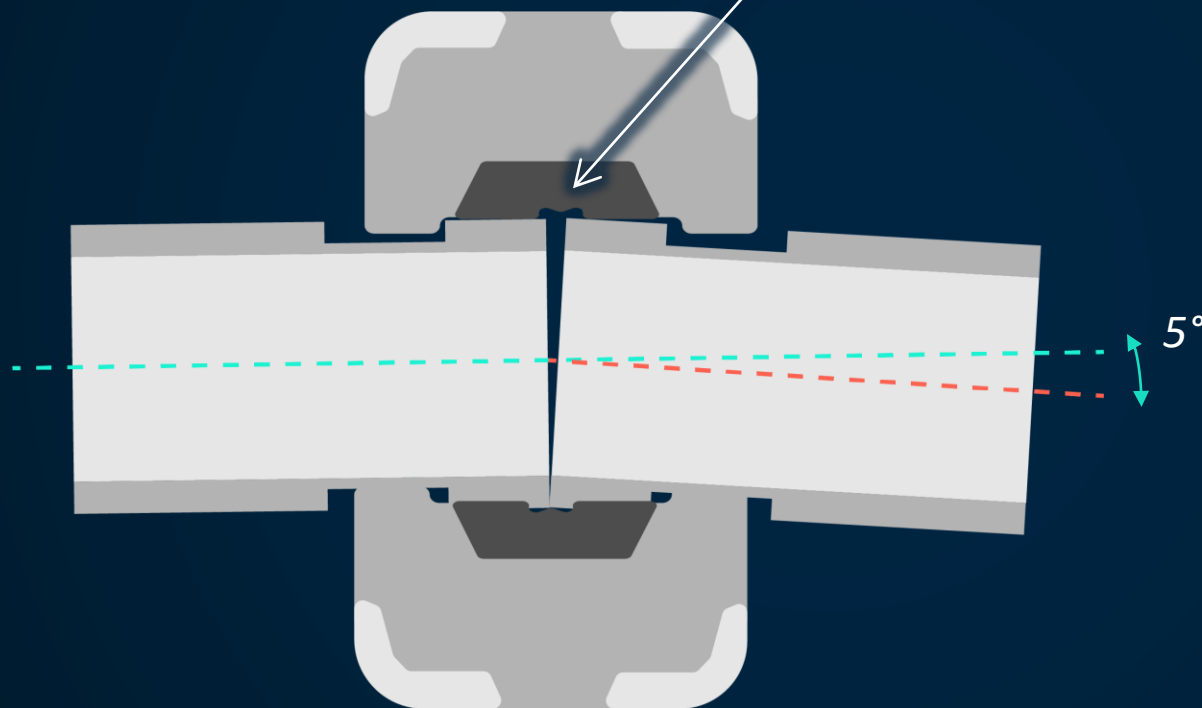

VINKEL ENDRING

Kjeldaas

Bredde rørskjøt x mm

Vertikal endring på 5°

KRITISKE VINKEL- ENDRINGER

Det er funnet 4 kritiske vinkel endringer

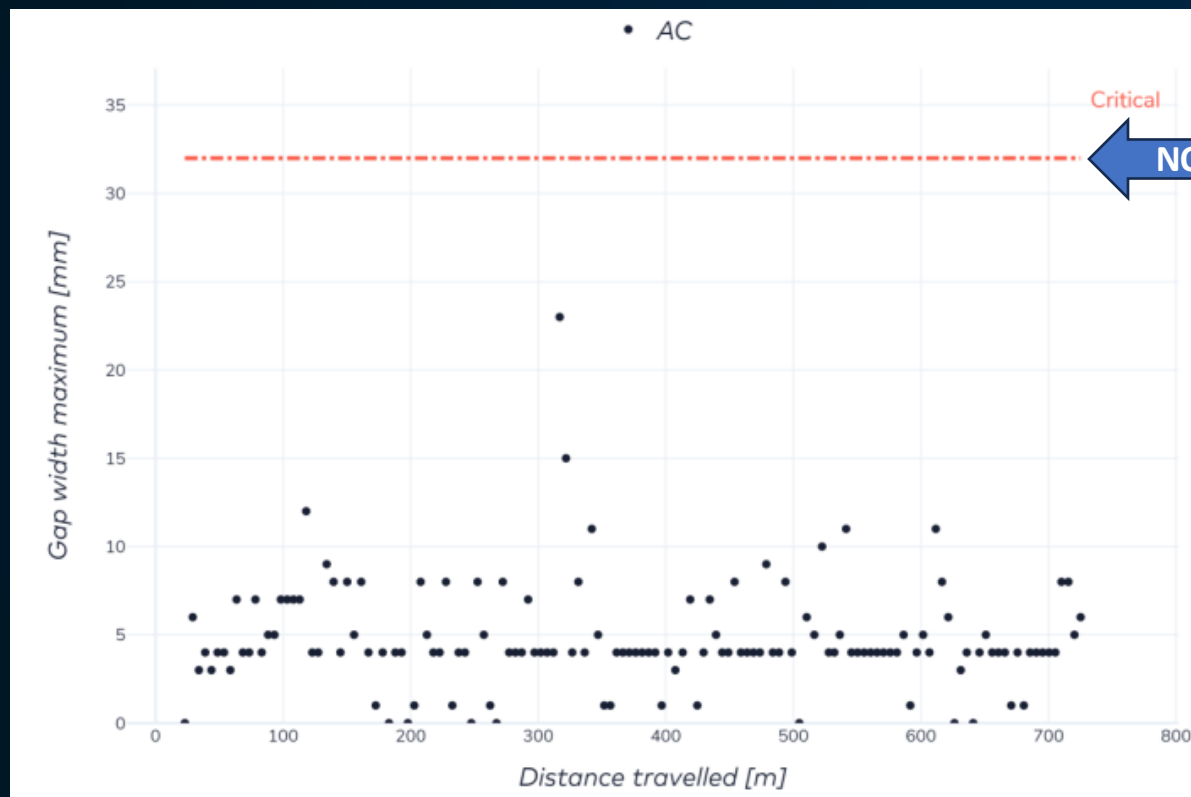
- 2 vertikale
- 2 horisontale

ID	Horizontal angular displacement [°]	Vertical angular displacement [°]	Material
31	0.99	4.46	AC
207	0.69	5.71	Ductile iron
234	5.07	3.13	Ductile iron
263	4.86	0.5	Ductile iron

Ingen kritisk bredde rørskjøt registrert

Maksimal bredde rørskjøt i **AC-rør**

Maksimal bredde rørskjøt **støpejern & Duktil støpejern**

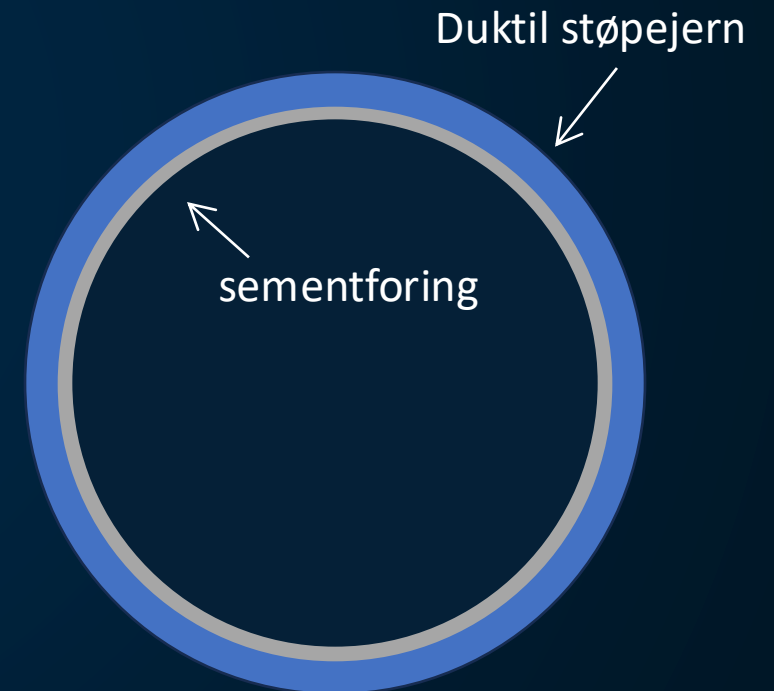

Tema:

- Generell informasjon
- Lokalisering XYZ
- Vinkelendringer og bredde rørskjøter
- **Veggtykkelse**
- Utvasking i asbestsement
- Øvrige

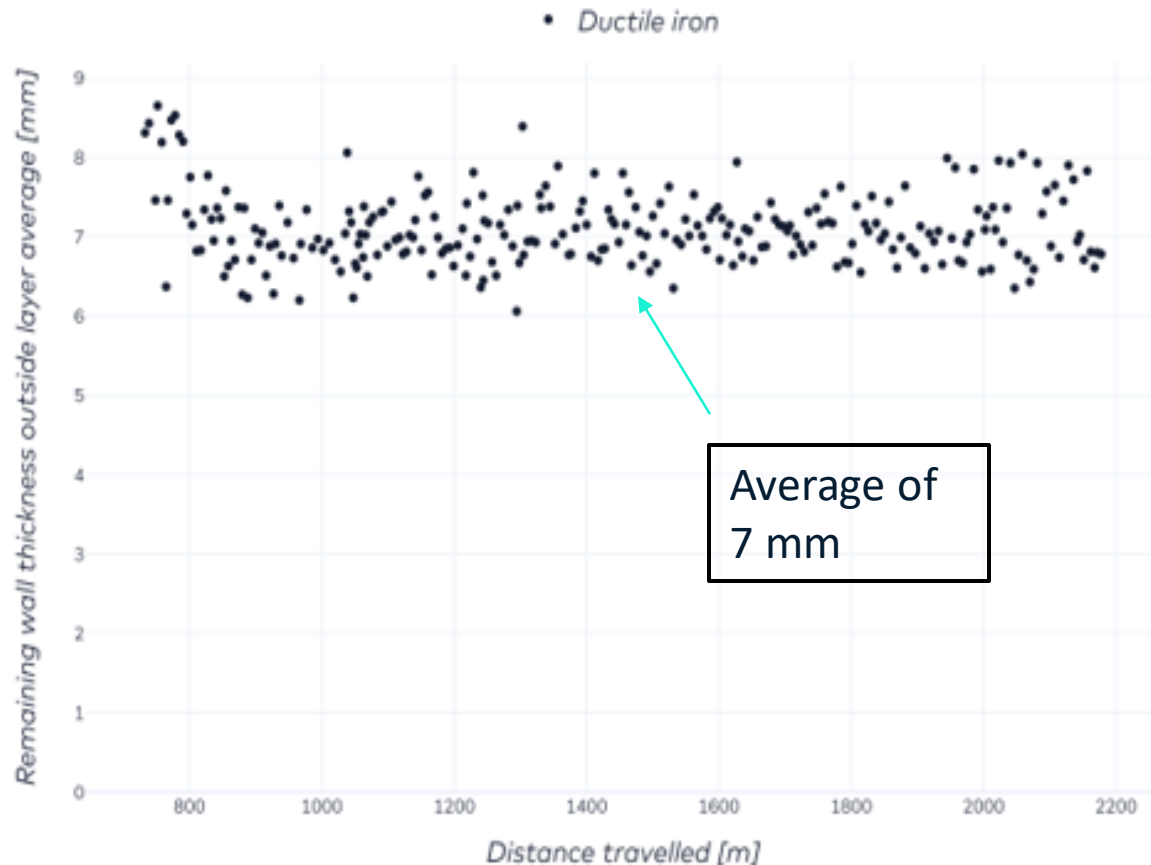

Veggtykkelse
Duktil støpejern med sementforing

VEGGTYKKELSE STØPEJERN

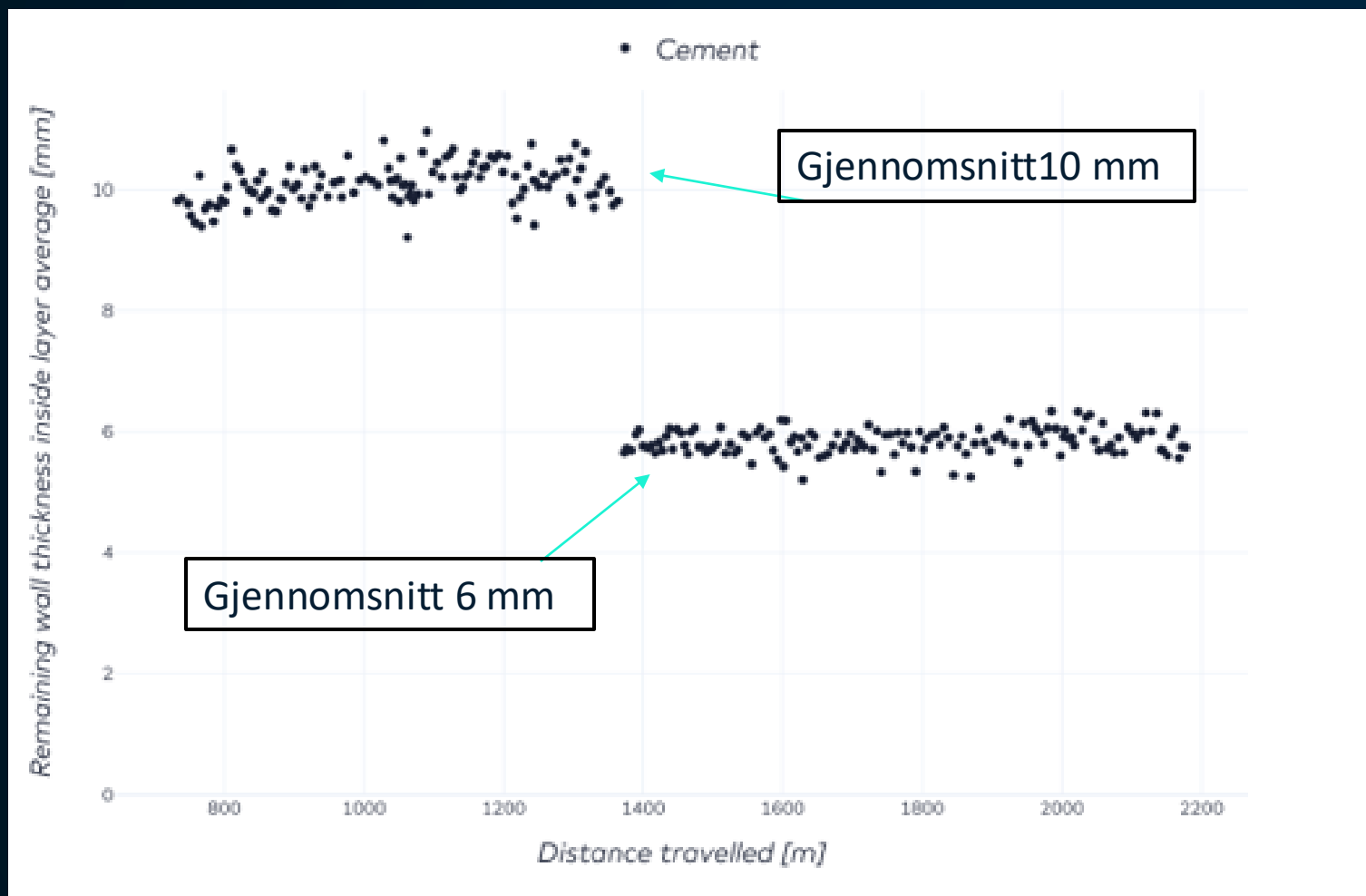

Veggtykkelsen til duktilt jern er stabil (6 – 8 mm) over hele rørledningen.

Ingen ekstreme topper er observert

VEGGTYKKELSE SEMENTFORING

Benyttet 2 typer rørledninger:
10 mm og 6 mm sementforing.

Tykkelser er stabile og i god stand.

Tema:

- Generell informasjon
- Lokalisering XYZ
- Vinkelendringer og bredde rørskjøter
- Veggtykkelse
- **Utvasking i asbestsement**
- Øvrige

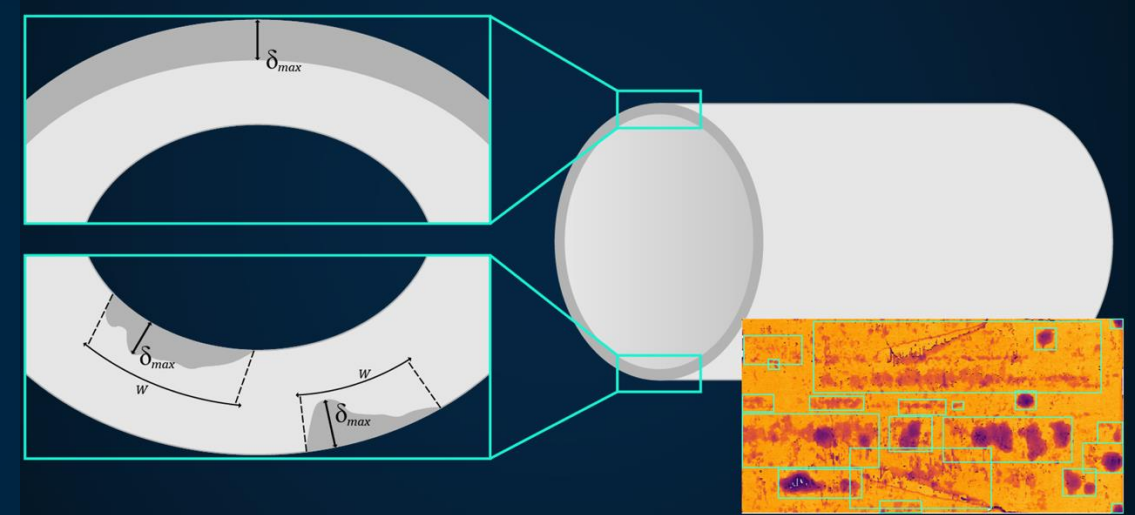

Hva er utvasking ("leaching") i asbestsementrør?

Når asbestsementrør eldes, kan eksponering for miljøfaktorer, spesielt vann med lavere pH, utløse kalsium utvasking i sementmatrisen.

Viktig å nevne:

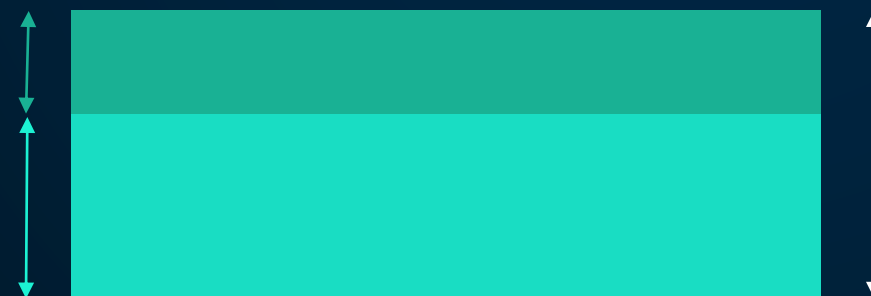
Utvasking fjerner ikke veggtykkelse; det gjør veggen svakere. Se eksempel nedenfor og til høyre.

Eksempel

Utvasket
rørvegg (9mm)

Sunn rørvegg (19mm)
Remainig wall thickness

Utsiden

Insiden

Veggtykkelse (28mm)

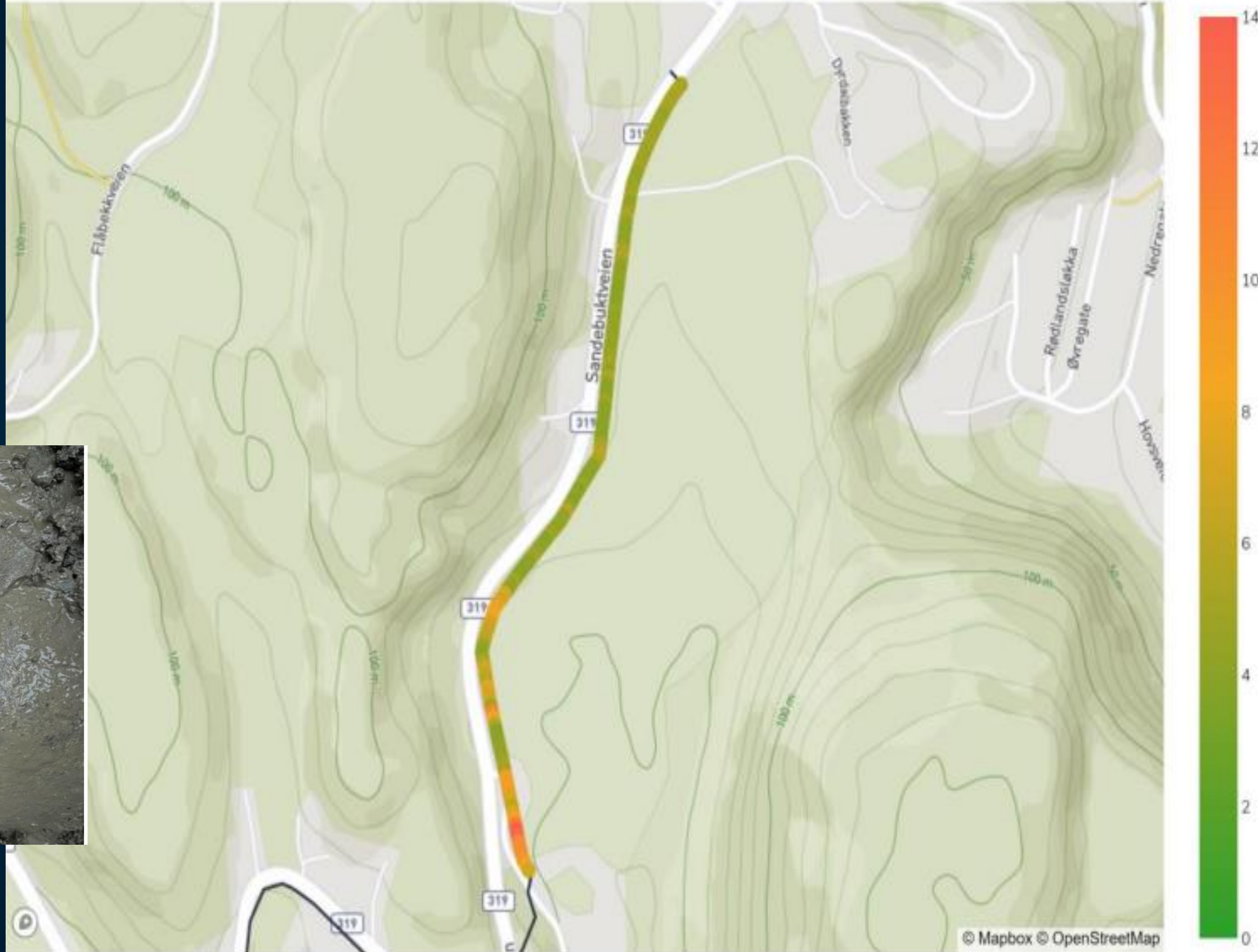
UTVASKING AC

For å beregne % utvasking er det nødvendig å kjenne den ytre omkretsen.

Som i dette tilfellet er 28,3 mm.

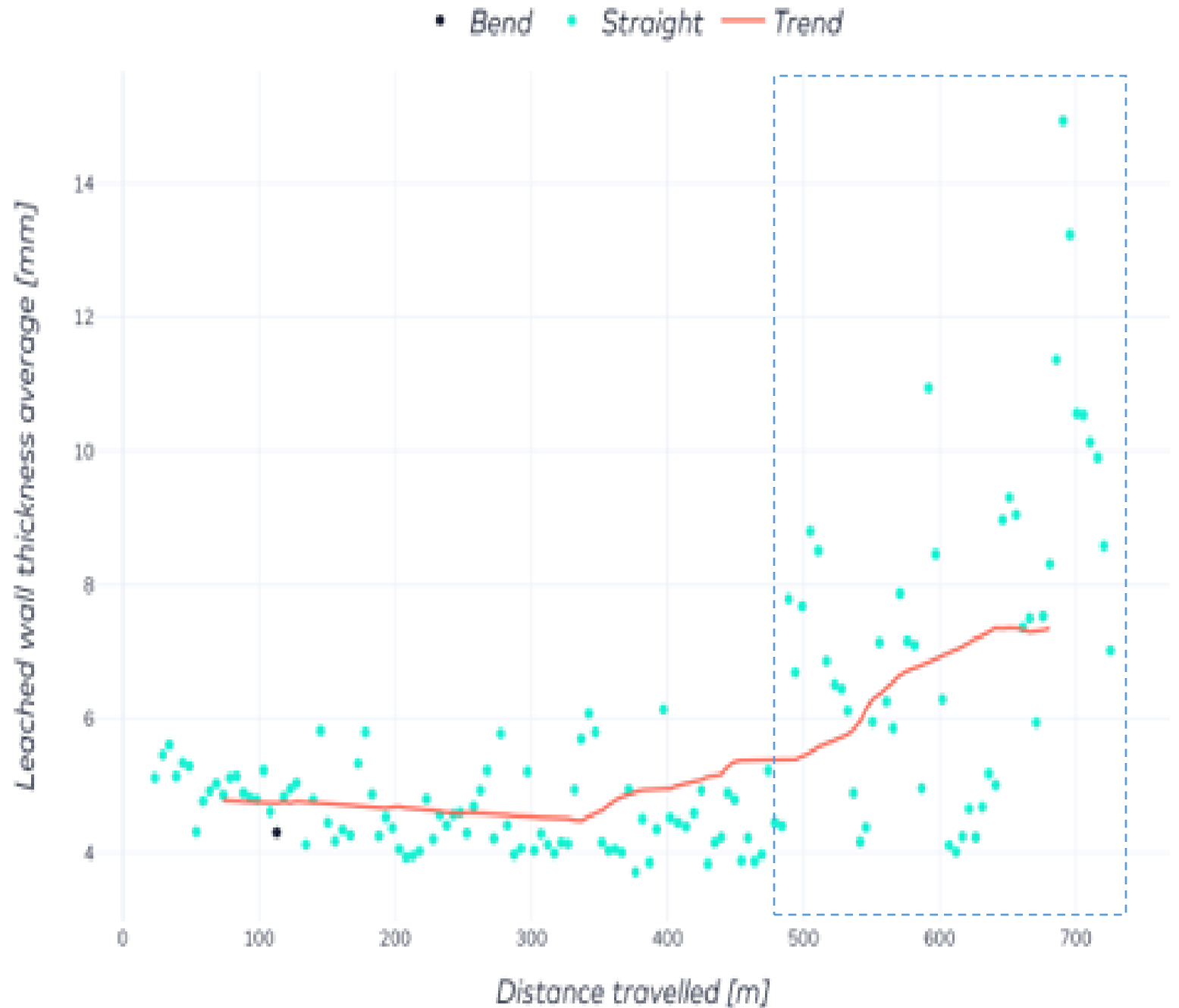
Leached wall thickness average [mm]

UTVASKING AC

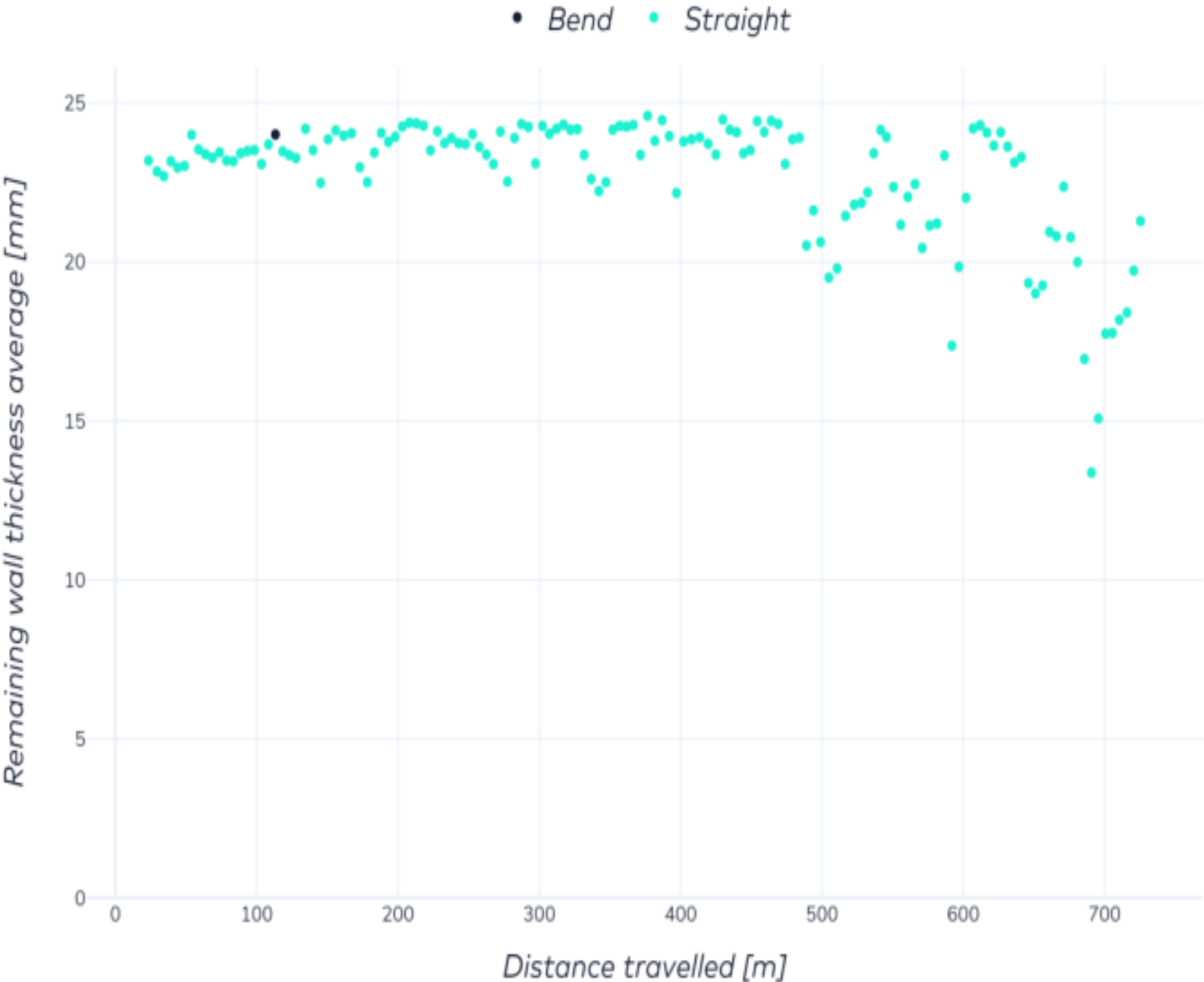
- Original veggtykkelse er 28,3 mm.
- Høyeste nivået utvasking siste 200 meter.
- Utvaskingsprosent opptil 50 % av sunn veggtykkelse.
- Strekningen med høyeste trykket

Resterende SUNN veggtykkelse

Original veggtykkelse er 28,3 mm.

Gjenværende sunn veggtykkelse er den laveste innenfor de siste 200 meterne av AC-seksjonen.

Tema:

- Generell informasjon
- Lokalisering XYZ
- Vinkelendringer og bredde rørskjøter
- Veggtykkelse
- Utvasking i asbestsement
- Øvrige

Ikke registrert lekkasjer eller korrosjon

2.8. Leakages

Leakages are detected using a hydrophone. The results show that there was no noticeable increase in the sound signal in this pipeline. This indicates that no leakages have been detected in the inspected pipeline by means of the hydrophone.

2.9. Corrosion

Corrosion is the oxidation of metal materials. Due to corrosion, the firmness of pipes might be reduced.

No corrosion has been observed in the inspected trajectory.

DASHBOARD

Visualisering i et «Dashboard»

Color selection [dropdown arrow]
Layers none [dropdown arrow]

Default [radio button] Satellite [radio button] [plus icon] [minus icon] [up arrow icon] [down arrow icon]

Hva kan resultatene brukes til

Grunnlag for godt beslutningsgrunnlag:

- ✓ God stand – leve ytterlig i X ti-år → penger spart
- ✓ God stand – overvåkes → penger spart
- ✓ Trenger punktutbedring, ikke fullstendig → penger spart
- ✓ Høy risiko for brudd, må erstattes → penger brukt på riktig sted

Konsekvens med å vente:

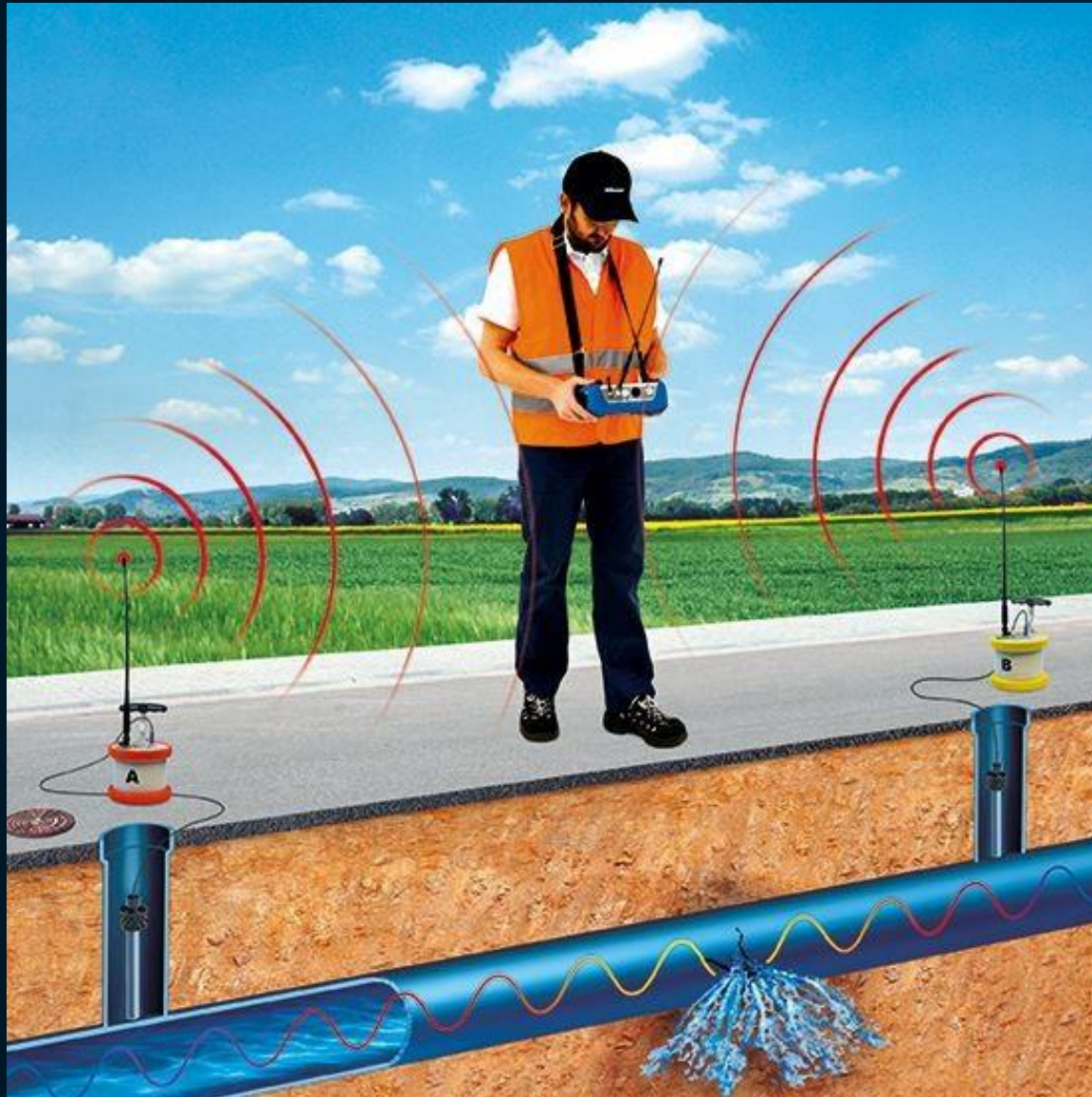
- Ledninger svikter samtidig, dyrt med straks tiltak
- Ledninger krever utskifting samtidig fører til overskridelser
- Brudd kan forårsake miljø- og omdømmeskader

Hovedplan vann og avløp 2022–2032

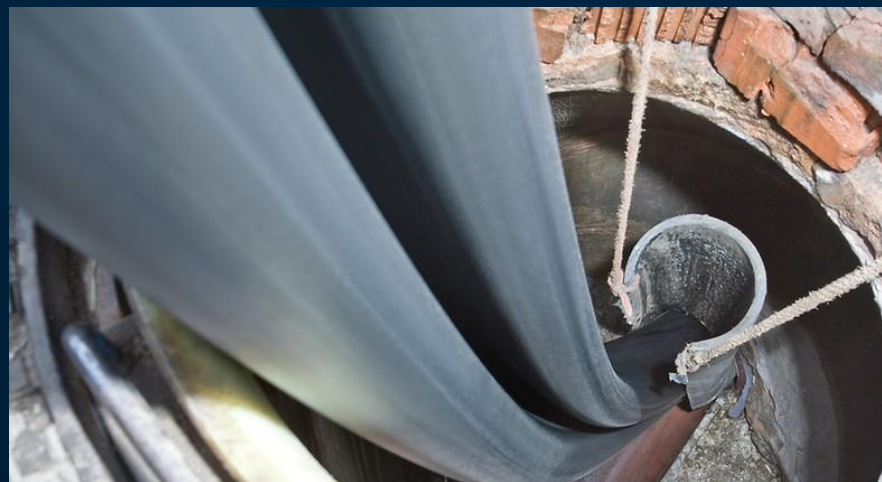
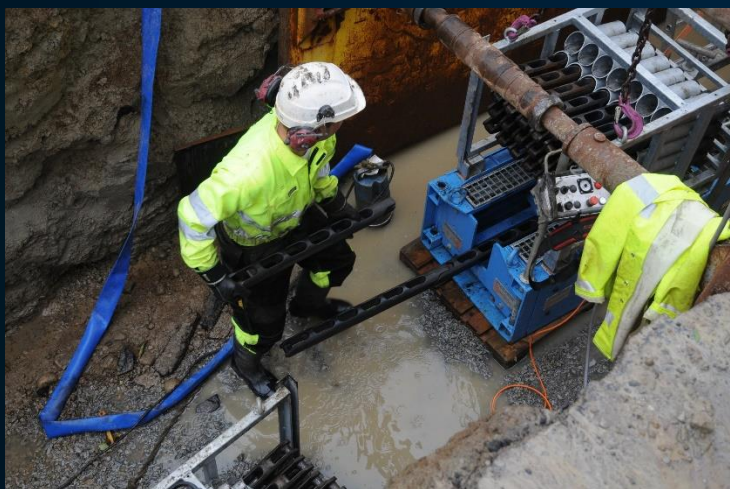

100% kontroll på ledningsmaterialet – optimal grunnlag korrolator

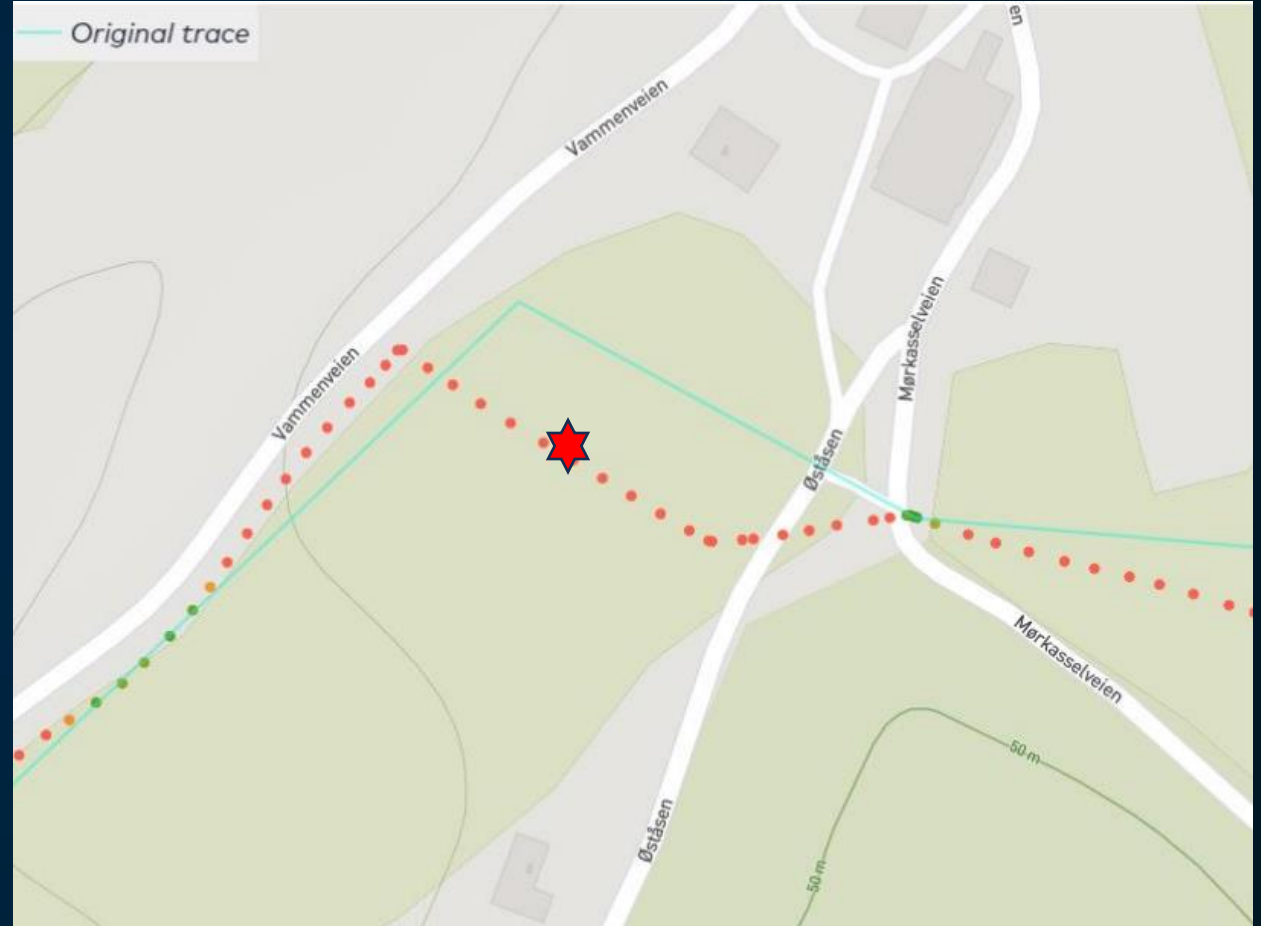

*All info for å vurder fornyelsesmetode –
når tiden er aktuell for dette...*

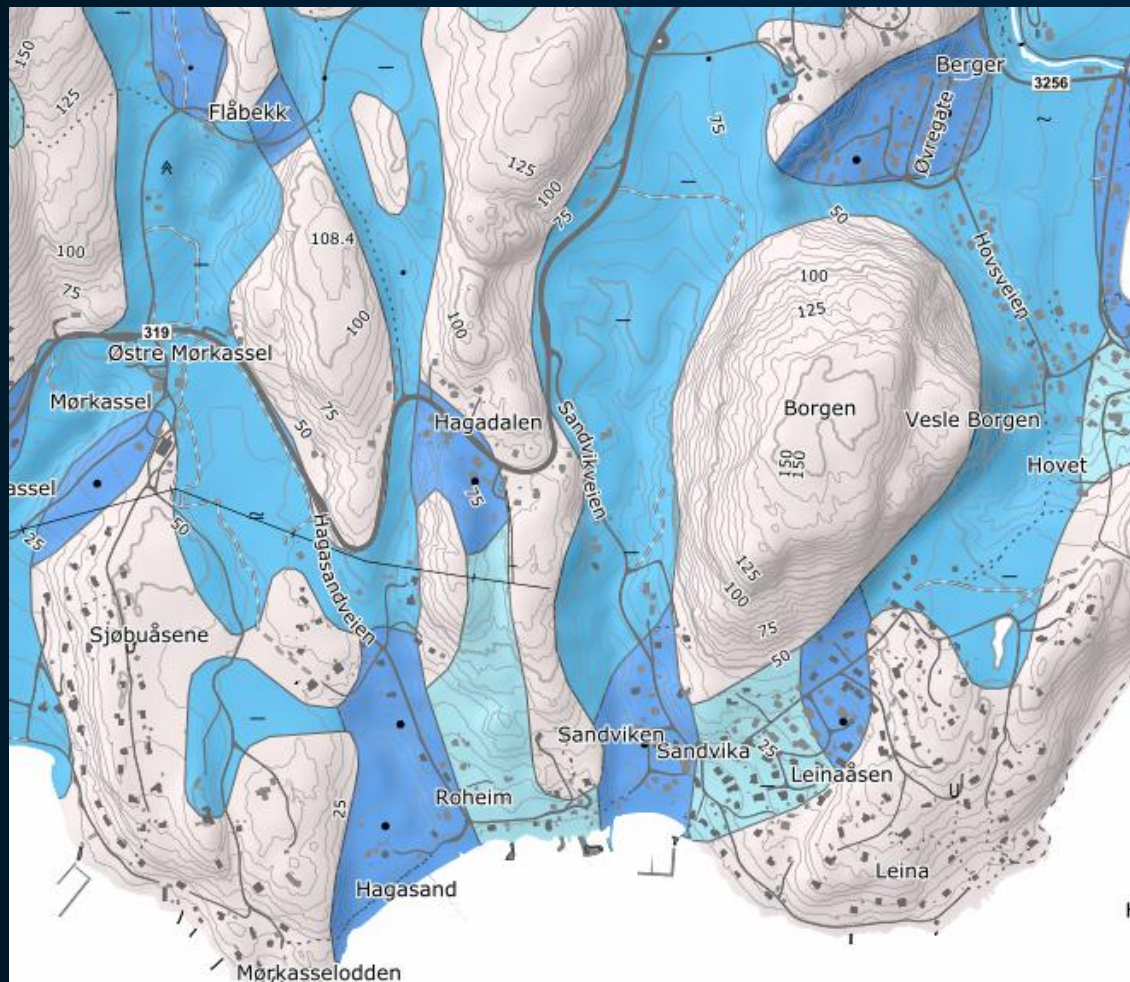

100% kontroll på lokalisering (gravearbeidene / bygging / etablering infra)

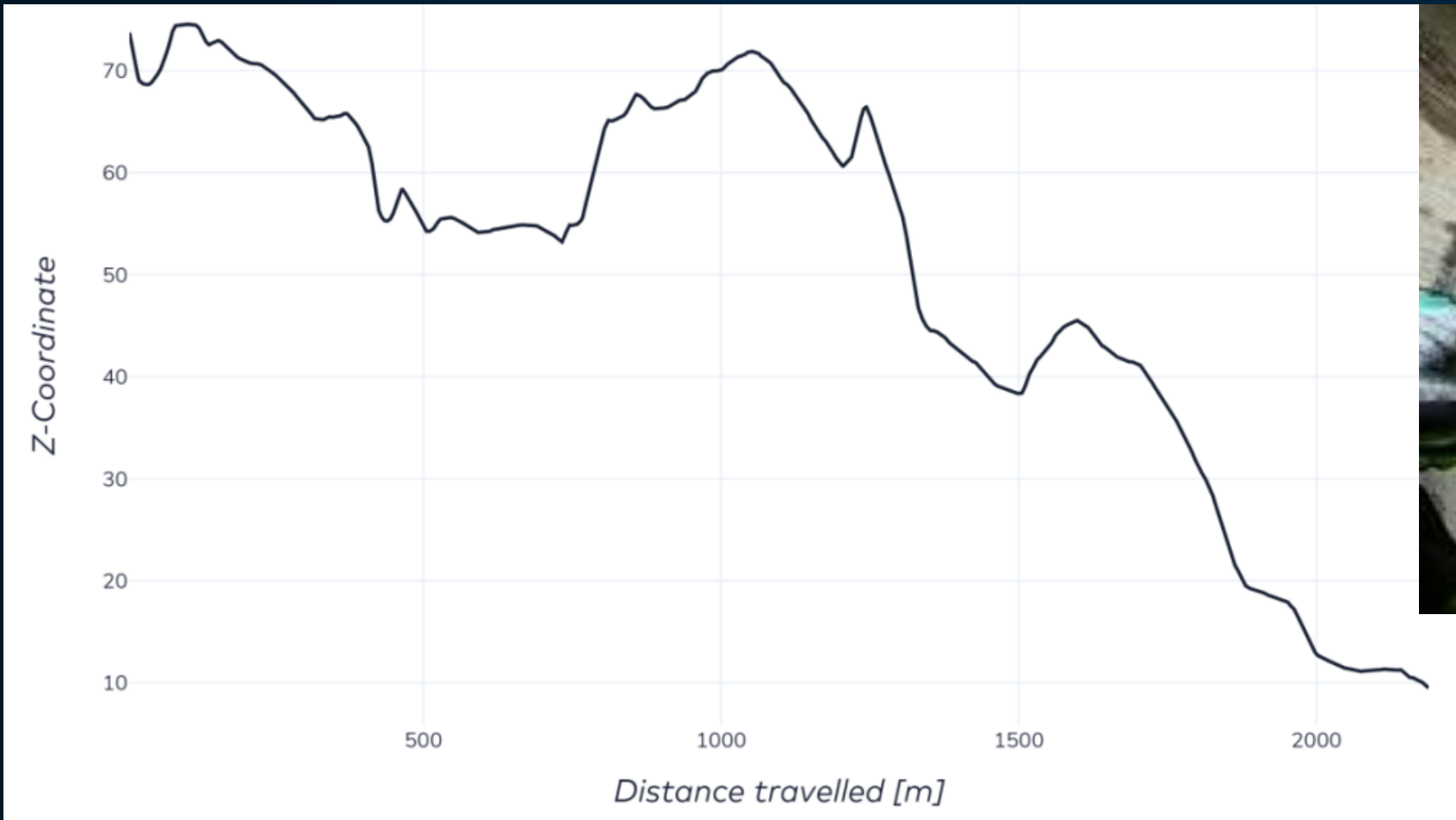

Fokus på områder med dårlig grunnforhold.

Revurdering lufteventiler riktig plassert (kapasistet / trykkstøt)

Kontaktinfo:

Hendrik Panman +47 958 15 253
Rients Jansma +31 640 249 339

h.panman@kjeldaas-as.no
rients@acquaint.eu

- *Jambo*
- *Jambo Bwana*
- *Habari gani*
- *Mzuri sana*
- *Wagani*
- *Wakaribishwa*
- *Kenya yetu*
- *Hakuna matata*

- *Jambo* → Hallo
- *Jambo Bwana* → Hallo alle sammen
- *Habari gani* → Hvordan har du det?
- *Mzuri sana* → Veldig bra
- *Wagani* → VA-gjengen
- *Wakaribishwa* → Dere er velkommen
- *Kenya yetu* → på **HALLINGTREFF**
- *Hakuna matata* → Har vi det bra